

RADA MIEJSKA
w Kunowie

Uchwała Nr XXIV.1.138/16
Rady Miejskiej w Kunowie
z dnia 25 lutego 2016r.

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 – 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2015r., poz 1515 z późn. zm.) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015r. , poz. 163 z późn. zm.), Rada Miejska w Kunowie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 – 2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kunów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

w Kunowie
Szymon Pańk
Szymon Pańk

Uzasadnienie

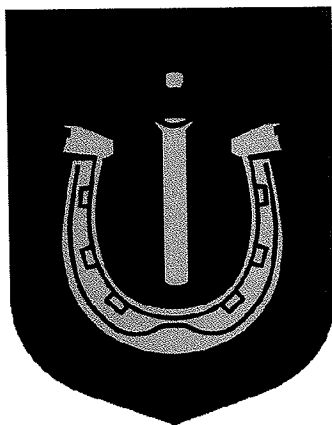
Od dnia 1 maja 2004r. w Polsce obowiązuje ustawa o „pomocy społecznej” – ustawa z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity z 2015r., poz. 163 z późn. zm.), która reguluje sprawy związane z zasadami z zakresu pomocy społecznej. Natomiast w art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym znajduje się zapis o obowiązkach gminy: „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Gmina Kunów – realizując zapisy w/w ustawy opracowała w roku 2010 Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kunów, która obowiązuje do 2015r. W ramach prac nad aktualizacją „Strategii” została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy (uzyskane w toku bieżącej jego działalności), Urzędu Miasta i Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy oraz instytucji i organizacji współpracujących z MGOPS oraz zostały określone kierunki strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej (m. in. bezrobocia i problemów z zatrudnieniem, pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym, osób niepełnosprawnych, starszych, rodzin i dzieci z problemami opiekuńczo-wychowawczymi itd.) . Zarządzeniem Nr 199/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Kunów z dnia 7 września 2015r. powołany został zespół do przygotowania materiałów niezbędnych w celu opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kunów, który koordynował pracę nad dokumentem. W ramach przygotowania odbyły się spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych instytucji.

Przedkładając powyższe proszę o podjęcie uchwały.

RADA MIEJSKA
w Kunowie

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 - 2020

opracowana przez:
PPUH „BaSz”
Końskie, ul. Polna 72

przy współpracy:
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kunowie
oraz Urzędu Miasta i Gminy w Kunowie

Kunów 2016

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne.....	4
1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce	4
1.2. Procedura przygotowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Kunów na lata 2016 - 2020”	6
2. Charakterystyka gminy Kunów.....	8
2.1. Informacje ogólne o gminie	8
Budżet Miasta i Gminy Kunów	8
2.2. Sytuacja demograficzna gminy Kunów	9
2.3. Infrastruktura społeczna na terenie gminy	10
Opieka medyczna	10
Bezpieczeństwo	11
Oświata	12
Kultura, sport i rekreacja.....	13
2.4. Infrastruktura techniczna gminy Kunów	15
2.5. Gospodarka gminy Kunów	16
3. Dokumenty strategiczne	17
3.1. Dokumenty strategiczne polityki społecznej unijnej i krajowej.....	17
3.2. Polityki regionalne.....	19
4. System pomocy społecznej w gminie Kunów	22
4.1. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie.....	22
4.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	23
4.4. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną w gminie Kunów i w regionie.....	24
5. Diagnoza problemów społecznych gminy Kunów.....	27
5.1. Obszary problemów społecznych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.....	27
5.1.1. Ubóstwo	27
5.1.2. Sieroctwo.....	29
5.1.3. Bezdomność	30
5.1.4. Bezrobocie	30
5.1.5. Niepełnosprawność.....	32
5.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba.....	34
5.1.7. Przemoc w rodzinie	35
5.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi.....	37
5.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności.....	37
5.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.....	38
5.1.11. Trudności w integracji osób, które otrzymały statut uchodźcy	39
5.1.12. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych	39
5.1.13. Alkoholizm i narkomania.....	39
5.1.14. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.....	43
6. Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie Kunów	44
6.1. Wnioski z diagnozy, podsumowanie ankiet i spotkania warsztatowego	44
6.2. Podsumowanie ankiet oraz spotkania warsztatowego.....	46
6.3. Mocne i słabe strony dla sytuacji społecznej w gminie Kunów	46

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Kunów	48
7.1. Obszary priorytetowe.....	48
8. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów operacyjnych "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020".	50
9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020"	59
9.1. Wdrażanie "Strategii..."	59
9.2. Monitoring "Strategii..."	59
9.3. Potencjalne źródła finansowania "Strategii..."	60
Spis tabel, wykresów i rysunków	61

1. Informacje wstępne

1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy obywatele są równi wobec praw i obowiązków, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to również, że pomoc społeczna powinna wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do przezwyciężania ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Konstytucja RP gwarantuje poszanowanie obywateli, ich praw osobistych, politycznych, ekonomicznych i socjalnych. Szczególną ochroną Konstytucja RP obejmuje dobro rodziny. Preambuła Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku wprowadza pojęcie zasady pomocniczości, jako ogólnej prawidłowości przy tworzeniu prawa w Polsce.

Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej określa Rozporządzenie Rady z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej w Polsce, m.in.:

1. Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 t.j. ze zm.)
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515)
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286)
5. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 r., Nr 43, poz. 225 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 859)
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390 t.j.)
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375 ze zm.)
11. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.)
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr.127 poz. 721 ze zm.)
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz, 1118 ze zm.)

Szczegółowe regulacje prawne systemu pomocy społecznej w Polsce dookreślane są rozporządzeniami, w tym: Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U z dnia 29 lipca 2015 r. poz. 1058).

Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej określa Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu społecznego oraz Funduszu Spójności (1083/2006).

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminy obowiązek świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom, którzy tego potrzebują.

1. Do obowiązkowych zadań gminy (wg art. 17 Ustawy) należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie zgodnie z art. 16a oceny zasobów pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy Społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa i o szkoleniach.

Pomoc społeczna to nie tylko świadczenia pieniężne, ale także świadczenia w naturze, poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne i prawne), praca socjalna.

1.2. Procedura przygotowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Kunów na lata 2016 - 2020”

Obecny dokument „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020” jest drugim dokumentem strategicznym tego rodzaju opracowanym dla Gminy Kunów. Pierwszy dokument pod nazwą "Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2011-2015" uchwalona została w dniu 30 grudnia 2010 roku, Uchwałą V/17/10 Rady miejskiej w Kunowie.

Aktualizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych...” powinna być zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy. Ponadto dokument ten powinien:

- kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu)
- zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

Aktualizowana „Gminna Strategia...” musi być zgodna z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej dotyczącymi:

- zapewnienia wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług
- zapobiegania ryzyku „wykluczenia”
- pomocy dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najuboższych)
- mobilizacji organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

W ramach prac nad aktualizacją „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020” została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Miasta i Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Komisariatu Policji w Kunowie oraz instytucji i organizacji współpracujących z M-GOPS. Powoływano się na dotyczące tematu publikacje naukowe i statystyki (m.in. z dane Głównego Urzędu Statystycznego).

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Spotkanie konsultacyjne w ramach prac nad "Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020"

Podczas prac nad "Strategią..." zostały zorganizowane spotkania warsztatowe z przedstawicielami jednostek społecznych działających na terenie gminy. Ponadto została przeprowadzona ankieta "Identyfikacja problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Kunów".

2. Charakterystyka gminy Kunów

2.1. Informacje ogólne o gminie

Miasto i Gmina Kunów położone jest we wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie ostrowieckim. Gmina zajmuje powierzchnię 113,71 km² (11 371 ha). W skład gminy wchodzi 17 sołectw, zamieszkiwanych przez ogółem 10 018 mieszkańców, w tym w mieście 30 60 osób (według stanu na 31.12.2014). Gmina graniczy z:

- gminami powiatu ostrowieckiego: Waśniów, Bodzechów i miastem Ostrowiec Świętokrzyski,
- gminami powiatu starachowickiego: Pawłów i Brody,
- gminą Siemno w powiecie lipskim, w województwie mazowieckim.

Kunów jest typową gminą rolniczą (ok. połowy terenu zajmują użytki rolne). Gmina posiada ponadto korzystne warunki do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych – duże walory krajobrazowe, liczne zabytki kultury i architektury.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski Gmina Kunów położona jest w makroregionie Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na granicy dwóch mezoregionów: Wyżyny Sandomierskiej i Przedgórze Łędeckiego.

Obszar Miasta i Gminy Kunów należy w I rzędzie do zlewni Wisły, w II rzędzie do zlewni Kamiennej, w III rzędzie do zlewni Świśliny, w IV rzędzie do dopływów III rzędu – Węgierki i innych bezimiennych cieków. Sieć rzeczna gminy tworzą: Kamienna, Świślina, Węgierka oraz Struga Dunaj.

Gmina położona jest w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP 420) w części północno – wschodniej.

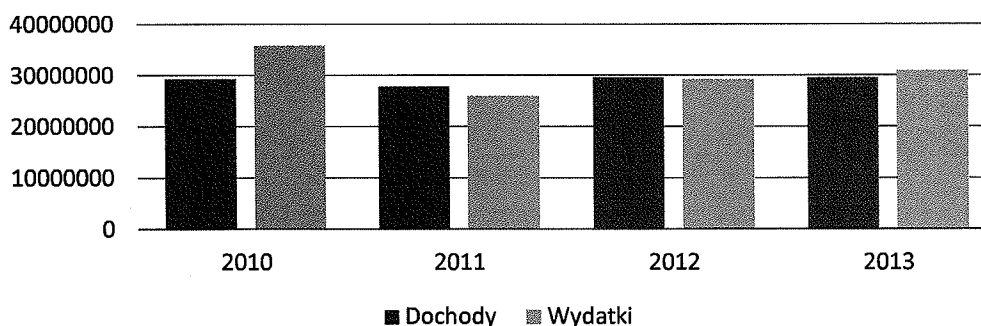
Cała gmina znajduje się w Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Inne obszary objęte ochroną to Natura 2000 Wzgórze Kunowski.

Budżet Miasta i Gminy Kunów

Tabela 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Kunów oraz dochodów i wydatków na 1 mieszkańca w zł w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
dochody ogółem	29 436 556,90	29 726 970,12	27 910 302,75	29 759 886,59	29 739 515,62
wydatki ogółem	35 867 122,99	34 238 391,85	26 036 592,10	29 305 084,69	30 963 257,69
dochody na 1 mieszkańca	2 904,45	2 933,97	2 758,21	2 959,71	2 960,04
wydatki na 1 mieszkańca	3 538,94	3 379,23	2 573,04	2 914,48	3 081,84

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Kunów w latach 2010-2014

2.2. Sytuacja demograficzna gminy Kunów

Na terenie gminy Kunów zamieszkuje ogółem 10 018 osób (według danych GUS, stan na dzień 31.12.2014), w tym 4 946 mężczyzn i 5 072 kobiet, na terenie miasta zamieszkuje 3060 osób, a na terenach wiejskich gminy - 6 958 osób. Mieszkańcy gminy Kunów stanowią ok. 8,8 % ludności powiatu ostrowieckiego.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Kunów w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba ludności ogółem (zameldowanych na pobyt stały)	10 131	10 151	10 083	10 036	10 018
mężczyźni ogółem	4 996	5 004	4 982	4 958	4 946
kobiety ogółem	5 135	5 147	5 101	5 078	5 072
liczba mieszkańców w mieście	3 168	3 165	3 148	3 098	3 060
mężczyźni w mieście	1 573	1 576	1 579	1 553	1 534
kobiety w mieście	1 595	1 589	1 569	1 545	1 526
liczba mieszkańców w sołectwach	6 963	6 986	6 935	6 938	6 958
mężczyźni w sołectwach	3 423	3 428	3 402	3 405	3 412
kobiety w sołectwach	3 540	3 558	3 532	3 533	3 546

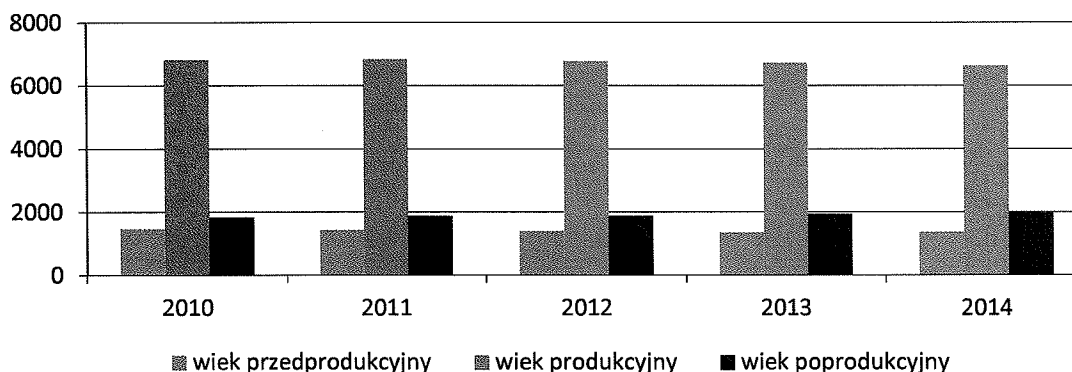
Tabela 3. Ludność w gminie Kunów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wiek przedprodukcyjny	1 485	18,9	1 446	18,3	1 416	17,7	1 379	17,5	1 385	16,9
wiek produkcyjny	6 805	63,0	6 827	63,2	6 770	63,5	6 720	63,4	6 652	63,3
wiek poprodukcyjny	1 841	18,2	1 878	18,5	1 878	18,8	1 937	19,3	1 981	19,8

Tabela 4. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
przyrost naturalny	-34	-4	-41	-33	-16
saldo migracji	11	24	-34	-15	14

Wykres 2. Ludność gminy Kunów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2014

Wskaźniki demograficzne dla gminy Kunów wynoszą (wg GUS, 2014):

- wskaźnik obciążenia demograficznego:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 58,0 osób,
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 116,7 osób,
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 31,2 osób,
- wskaźniki modułu gminnego:
 - gęstość zaludnienia – 88 osób na 1 km²,
 - kobiety na 100 mężczyzn – 103,
 - przyrost naturalny: na 1000 ludności -1,6, w liczbach naturalnych -16 osób,
 - saldo migracji: na 1000 ludności – 1,4 w liczbach naturalnych - 14 osób,
- inne wskaźniki:
 - małżeństwa na 1000 ludności - 4,1,
 - urodzenia żywe na 1000 ludności - 8,8,
 - zgony na 1000 ludności - 10,35

Na terenie miasta Kunów sukcesywnie maleje liczba mieszkańców - w roku 2000 liczba ta wynosiła 10 067 osób, w roku 2014 - 10 018 osób. Zdecydowanie ubywa mieszkańców miasta, natomiast przybywa mieszkańców terenów wiejskich. Ponadto, w gminie Kunów, zaznacza się bardzo niekorzystny trend gwałtownego wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.

2.3. Infrastruktura społeczna na terenie gminy

Na terenie gminy Kunów funkcjonują m.in. następujące instytucje publiczne:

- Urząd Miasta i Gminy,
- Komisariat Policji,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- placówki zdrowotne, oświatowe, placówki kultury i sportu.

Opieka medyczna

W gminie Kunów w zakresie ochrony zdrowia funkcjonuje placówka Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Vitamed s.c. (ul. Warszawska 46 a, Kunów). W przychodni działają gabinety lekarzy POZ oraz gabinety: pediatryczny, ginekologiczny, stomatologiczny i endokrynologiczny. Kadre stanowią: 8 lekarzy POZ, 3 lekarzy pediatrów, 2 lekarzy ginekologów, 2 lekarzy stomatologów, 1 lekarz endokrynolog oraz 2 magistrów fizjoterapii, 8 pielęgniarek i 1 położna. Przychodnia posiada podpisane umowy z placówkami świadczącymi usługi medyczne, np. badania.

Tabela 5. Działalność NZOZ Vitamed s.c. w latach 2010-2014 (NZOZ Vitamed s.c.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba pacjentów zadeklarowanych	7 856	7 636	7297	7192	7100
Liczba porad lekarskich ogółem	23 366	23 943	27 018	21267	19827
Liczba porad lekarskich dla dzieci	8 330	8 658	7882	7814	6896
Liczba wizyt domowych	586	631	648	639	590
Liczba patronaży	603	523	542	484	498

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Opiekę zdrowotną w gminie uzupełniają prywatne, specjalistyczne gabinety lekarskie, stomatologiczne oraz stacje diagnostyczne.

Z opieki medycznej stacjonarnej mieszkańcy gminy Kunów mogą korzystać w Ostrowcu Świętokrzyskim, gdzie znajduje się Zespół Opieki Zdrowotnej. W szpitalu funkcjonują oddziały:

- zachowawcze: anestezjologii i intensywnej terapii, chorób wewnętrznych, kardiologii, neurologiczny, pediatryczny, pulmonologiczny, rehabilitacyjny,
- zabiegowe: chirurgii, chirurgii urazowo-ortopedycznej, ginekologiczny, neonatologiczny, neurologiczny, okulistyczny, otolaryngologiczny, urologiczny,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy,
- Oddział ratunkowy.

Bezpieczeństwo

Na terenie gminy Kunów znajduje się Komisariat Policji w Kunowie, podlegający Komendzie Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Tabela 6. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przestępstw popełnianych na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (KP Kunów)

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
liczba przestępstw ogółem		281	330	270	255	161
w tym	kradzież mienia	37	41	30	32	23
	kradzież z włamaniem	27	32	37	36	28
	kradzież samochodu	-	-	1	1	1
	rozbój, kradzieże z rozbojem	1	1	-	1	1
	bójka, pobicie	1	1	2	-	2
	nietrzeźwi kierujący	108	153	92	70	28
	ilość interwencji dotyczącej przemocy domowej	91	76	53	36	31
	znęcania się nad osobą najbliższą	8	5	6	11	6
	groźby karalne	3	7	3	7	5
	niealimentacja	18	8	4	6	3
liczba nieletnich sprawców przestępstw		6	7	7	5	1

* KP w Kunowie prowadzi statystykę zbiorczą dla gminy Kunów i Waśniów.

Tabela 7. Programy dla mieszkańców gminy Kunów prowadzone przez Komisariat Policji w Kunowie w latach 2011-2014 (KP Kunów)

Nazwa programu	2011		2012		2013		2014	
	liczba działań	liczba osób	liczba działań	liczba osób	liczba działań	liczba osób	liczba działań	liczba osób
Bezpieczny dom, osiedle, parking	17	294	4	61	3	37	8	123
Bezpieczny biznes	4	29	6	50	5	30	14	84
Szkoła, rodzina, środowisko	23	79 688 dz.	14	65 150 dz.	14	55 294 dz.	18	43 273 dz.
Świętokrzyski program pomocy ofiarom przestępstw	-	-	4	27	25	138	39	119
Bezpieczny wypoczynek	12	404 dz.	3	104 dz.	5	193 dz.	6	61 dz.

* dz. - dzieci

* KP w Kunowie prowadzi statystykę zbiorczą dla gminy Kunów i Waśniów.

W zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w gminie działają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Bukowie, Doły Biskupie, Janik, Kunów, Nietulisko Duże i Prawęcín.

Oświata

Na terenie gminy dzieci i młodzież mają zapewniony dostęp do szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego, gimnazjalnego. Funkcjonującymi w zakresie oświaty jednostkami gminnymi są:

- Publiczne Przedszkole w Kunowie; Kunów, os. E. Dziewulskiego 5
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kunowie; Kunów, ul. Szkolna 1
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Witolda Gombrowicza w Dołach Biskupich (z oddziałem przedszkolnym, szkoła przystosowana dla dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności); Doły Biskupie 42
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Janiku (z oddziałem przedszkolnym); Janik, ul. Szkolna 21
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Miłkowskiej Karczynie (z oddziałem przedszkolnym); Miłkowska Karczma 64
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Nietulisku Dużym (z oddziałem przedszkolnym); Nietulisko Duże 30
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wymysłowie (z oddziałem przedszkolnym); Wymysłów, ul. Wesoła 43
- Gimnazjum w Kunowie; Kunów, ul. Fabryczna 1.

Tabela 8. Zestawienia o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Kunów w roku szkolnym 2013/2014 (placówki oświatowe z terenu gminy)

Placówka oświatowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli (w etatach)	Liczba sal dydaktycznych	Powierzchnia m ²	Zaplecze/ wyposażenie
Publiczne Przedszkole w Kunowie	136	13	4	409	blok żywieniowy
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kunowie	253	28	10	3815	sala gimnastyczna, stołówka, 2 pracownie informatyczne, 1 sala zabaw
Publiczna Szkoła Podstawowa w Dołach Biskupich	38	9	8	374	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, 2 sale multimedialne, plac zabaw, specjalistyczny sprzęt korekcyjny
Publiczna Szkoła Podstawowa w Janiku	105	12	9	2922,24	sala gimnastyczna, siłownia, stołówka, sala internetowa, biblioteka z czytelnią, sala zabaw, gabinet lekarski, gabinet logopedy
Publiczna Szkoła Podstawowa w Miłkowskiej Karczynie	34	4	5	216	sala gimnastyczna, sala zabaw, biblioteka, stołówka
Publiczna Szkoła Podstawowa w Nietulisku Dużym	79	13	7	520	sala gimnastyczna, biblioteka

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Publiczna Szkoła Podstawowa w Wymysłowie	46	15	7	450	stołówka
Gimnazjum w Kunowie	184	24	17	1926,8	hala gimnastyczna, sala gimnastyczna, 2 sale ćwiczeń, stołówka, 2 sale dodatkowe

Do szkół ponadgimnazjalnych uczniowie z terenu gminy uczęszczają głównie w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Kultura, sport i rekreacja

Dziedzictwo kulturowe na terenie gminy stanowią obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Zabytki architektoniczne znajdujące się na terenie gminy Kunów to:

- Chocimów - park podworski (nr rejestru A.606)
- Doły Biskupie - założenie przestrzenno-przemysłowe - Zespół fabryki tektury (nr rejestru A.6007/1-6)
- Kaplica - kaplica murowana św. Katarzyny wraz z otoczeniem (nr rejestru A.608)
- Kunów - zespół kościoła parafialnego pw. św. Władysława (nr rejestru A.609/1-2)
- Kunów - Cmentarz parafialny (nr rejestru A.9)
- Nietulisko Duże - zespół urbanistyczno-przemysłowy - Zespół walcowni (nr rejestru A.610)
- Nietulisko Małe - park (nr rejestru A.611)

Obiekty architektoniczne z ewidencji znajdują się w miejscowościach: Biechów, Bukowie, Bodzechów, Doły Biskupie, Janik, Kolonia Inwalidzka, Kunów, Nietulisko Duże, Prawęcín i Wymysłów.

Obiekty archeologiczne z ewidencji znajdują się w miejscowościach: Chocimów, Doły Biskupie, Janik, Kolonia Miłkowska, Kunów, Nietulisko Duże, Nietulisko Małe, Piaski Kunowskie i Prawęcín.

Ponadto w gminie znajdują się liczne Miejsca Pamięci Narodowej, m.in. dotyczące pacyfikacji w 1943 wsi karczma Miłkowska oraz walk w okolicach wsi Janik i Kolonia Inwalidzka.

Placówką kultury w gminie Kunów jest Miejsko-Gminna Biblioteka w Kunowie z Gminnym Centrum Informacji oraz filiami w miejscowościach: Bukowie, Doły Biskupie, Janik, Nietulisko Duże, Wymysłów (działającymi w budynkach szkół podstawowych). Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 46 tys. woluminów, korzysta z niej rocznie ok. 1 800 czytelników.

Zgodnie z założeniami statutu celem działalności M-GBP w Kunowie jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych oraz sprawowanie opieki nad amatorskim ruchem artystycznym na terenie gminy. M-GBP organizuje:

- imprezy cykliczne, m.in.: zbiórkę i kwestę na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Koncert Kolęd i Pastoralek, Dożynki Gminne, Dni Kunowa, Kunowskie Zaduszki Jazzowe,
- imprezy okazjonalne: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dni Bibliotekarza,
- imprezy patriotyczne związane z uchwaleniem Konstytucji 3 Maja, wybuchem II wojny światowej, rocznicom powstań narodowych lub Odzyskania Niepodległości,

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

- zajęcia z zakresu organizacji czasu wolnego, tj.: ferie zimowe i wakacje dla dzieci, aerobik dla kobiet, rajdy rowerowe, wycieczki, zajęcia plastyczne, teatralne i taneczne dla dzieci i młodzieży
- w ramach promowania czytelnictwa: udział w akcji "Cała Polska czyta dzieciom", spotkania Kluby Książki i Dyskusyjnego Klubu Książki, udział w akcji "Dnia Narodowego Czytania", spotkania autorskie

Biblioteka opiekuje się 4 zespołami śpiewaczymi w: Bukowiu (Ludowy Zespół Śpiewaczy 'Bukowianki'), Chocimowie (Ludowy Zespół Śpiewaczy "Chocimowianki"), Kunowie (Ludowy Zespół Śpiewaczy "Kunowianie") i Nietulisku Małym (Ludowy Zespół Śpiewaczy "Nietuliszczanki"), dla których organizuje zajęcia z instruktorem muzycznym oraz zapewnia udział w przeglądach i konkursach. Ponadto M-GBP opiekuje się Kapelą Ludową "Kunowianie" i Orkiestrą Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Kunowie.

Gminne Centrum Informacji w Kunowie realizuje działania w zakresie pośrednictwa pracy i rynku pracy. Prowadzi aktywizację zawodową osób bezrobotnych poprzez m.in.: bezpłatne pisanie i drukowanie dokumentów aplikacyjnych, prowadzenie kursów podstaw nauki komputera, wyszukiwania ofert pracy, udzielania informacji o kursach, szkoleniach organizowanych przez instytucje służby pracy. GCI podejmuje inicjatywy na rzecz lokalnego rynku pracy.

Na infrastrukturę sportową w gminie składają się:

- sale gimnastyczne przy szkołach podstawowych w Janiku, Kunowie i Miłkowskiej Karczynie,
- hala gimnastyczna, sala gimnastyczna i dwie sale ćwiczeń w Gimnazjum w Kunowie,
- boiska sportowe w miejscowościach: Bukowie, Doły Biskupie, Janik, Kunów, Miłkowska Karczma, Nietulisko Duże, Nietulisko Małe, Prawęcín, Udzićów.

W gminie działają organizacje sportowe: Ludowy Klub Sportowy „Stal” Kunów, Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum w Kunowie oraz Uczniowski Klub Sportowy przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kunowie.

Kunów posiada walory turystyczne w oparciu o rzekę Świślinę oraz zbiornik rekreacyjno-retencyjny "Wióry" oraz liczne zabytki.

Tabela 9. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy Kunów (opracowania własne)

Szlak	Przebieg
pieszy niebieski	na terenie gminy: Doły Opacie - Doły Biskupie - Nietulisko - Kunów - Janik
rowerowy żółty "Środkowe Dorzecze Kamiennej"	na terenie gminy: Kunów - Karczma Miłkowska - Dębowa Wola
rowerowy szlak im. Witolda Gombrowicza	Ostrowiec Świętokrzyski - Bodzechów - Małoszyce - Ćmielów - Bidziny - Jakubowice - Czyżów Szlachecki - Tarłów - Bałtów - Brody - Doły Biskupie - Chocimów - Ostrowiec Świętokrzyski
rowerowy Berlin - Lwów	fragmentem na terenie gminy: pomiędzy Ostrowcem Świętokrzyskim a Skarżyskiem-Kamienną
Świętokrzyski szlak literacki	trasa 8 - Śladami Gombrowicza Doły Biskupie, Witulin - Kunów - Chmielów - Bodzechów - Grocholice - Małoszyce - Opatów - Przybysławice - Tarłów - Potoczek Pętłowice - Bałtów - Ćmielów - Denków (szlak samochodowy)
Szlak zabytków techniki	Stara Kuźnica - Końskie - Maleniec - Sielpia Wielka - Bobrza - Samsonów - Skarżysko-Kamienna - Starachowice - Brody - Nietulisko (szlak samochodowy)

Gospodarstwa agroturystyczne działają w miejscowościach: Miłkowska Karczma, Udzićów, moteli i restauracja "Przystań" w Rudce (przy drodze krajowej).

2.4. Infrastruktura techniczna gminy Kunów

(Wykorzystano dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego z roku 2014)

Przez teren gminy przebiega jedna droga krajowa nr 9 Radom - Rzeszów - Barwinek (długość na terenie gminy 8,7 km) obsługująca głównie ruch tranzytowy. Zasadniczy system komunikacyjny gminy tworzą drogi powiatowe i gminne. Łączna długość wszystkich odcinków dróg powiatowych w gminie wynosi ok. 57 km, a dróg gminnych ponad 107 km.

Gmina Kunów jest w pełni zwodociągowana – sieć rozdzielcza liczy 119,7 km i 2 874 przyłącza. Z sieci wodociągowej korzysta 98,1 % mieszkańców (94 % na terenie miasta i 99,9 % na terenach wiejskich). Gmina obsługiwana jest z ujęć wody podziemnej zlokalizowanych w miejscowościach: Boksycka, Biechów, Doły Biskupie, Kunów - Góra Bukowska, Kunów - Fabryczna, Małe Jodło.

Na obszarze gminy działa rozdzielczy system kanalizacyjny. Ogólna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 41,9 km. Liczba przyłączy wynosi 753 sztuki, z sieci korzysta 435,9 % mieszkańców (69,2 % na terenie miasta i 21,3% na terenach wiejskich). Ścieki komunalne odprowadzane są kolektorami zbiorczymi do oczyszczalni ścieków w Kunowie. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych (w gminie łącznie 955 szt.) dowożone są do punktu zlewnego oczyszczalni. Oczyszczalnia (typu biologicznego) działa dla RLM 8 266 i ma przepustowość 800 m³/dobę.

Na terenie gminy nie ma sieci ciepłej. W większych obiektach znajdują się indywidualne kotłownie, natomiast mieszkańcy opalają domy w indywidualnych piecach (głównie na paliwa stałe lub gaz sieciowy).

Długość czynnej gazowej sieci rozdzielczej wynosi 38,406 km, do której przyłączonych jest 888 budynków mieszkalnych i niemieskalnych. Liczba odbiorców gazu sieciowego przewodowego (gospodarstwa domowe) wynosi 958.

Sieć energetyczna na terenie gminy zaspokaja potrzeby mieszkańców. Stacje SN/nn zasilane są liniami SN napowietrznymi oraz kablowymi. Liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu na terenie miasta wynosi 1 172 sztuk.

Na terenie gminy Kunów mieszkańcy korzystają z usług operatorów telefonii komórkowej i przewodowej. Stacje bazowe sieci komórkowej posiadają w gminie Orange, Era i Plus. Usługi internetowe są ogólnie dostępne.

Na terenie gminy w Janiku mieści się Zakład Unieszkodliwiania Odpadów "JANIK" Sp. z o.o., który pełni funkcję Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla powiatów ostrowieckiego i starachowickiego. Na składowisku gromadzone są odpady komunalne i inne niż komunalne, zbierane i magazynowane oraz odzyskiwane są odpady niebezpieczne, kompostowane odpady biodegradowalne. Przy składowisku działa Schronisko dla bezdomnych zwierząt.

W gminie zbiórka odpadów odbywa się poprzez segregację odpadów u źródła i odbiór ich od właścicieli poszczególnych posesji. W roku 2014 łącznie z terenu gminy zebrano 901,91 Mg odpadów komunalnych, w tym 778,60 Mg z gospodarstw domowych. Na 1 mieszkańca przypada 77,5 kg odpadów zebranych z gospodarstw domowych.

2.5. Gospodarka gminy Kunów

Na terenie Gminy Kunów w roku 2014 funkcjonowało 587 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - należy do niego ponad 97% ogółu (574 podmioty). W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek (ponad 84%). Na terenie gminy najwięcej podmiotów działa w obszarze handlu hurtowego i detalicznego (33 % ogółu zarejestrowanych podmiotów) oraz budownictwa (15 %).

Większość firm działających na gminnym rynku to mikroprzedsiębiorcy, czyli podmioty zatrudniające mniej niż 10 pracowników lub bazujących na samozatrudnieniu. Są to najczęściej sklepy i hurtownie (spożywcze, materiałów budowlanych itp.), a także drobne zakłady produkcyjno-usługowe (np. warsztaty samochodowe, szwalnie, usługi remontowo-budowlane, itp.). Tacy pracodawcy stanowią ok. 95% podmiotów zarejestrowanych w gminie (556 podmiotów). W ogóle podmiotów 27 stanowią podmioty zatrudniające od 10 do 50 osób, a 1 podmiot zatrudnia powyżej 250 pracowników.

Znaczną liczbę miejsc pracy w zakresie usług publicznych w gminie generuje oświata i administracja publiczna.

Do największych prywatnych pracodawców działających na terenie gminy należy zaliczyć następujące firmy:

- Paradowscy AMP Sp. j., Kunów - fabryka zaworów silnikowych,
- Perfectdoor Sp. z o.o., Kunów - producent drzwi i ościeżnic,
- Agroplastmet Sp. z o.o., Kunów - producent części do maszyn rolniczych, budowlanych, itp.,
- Wald-B sp. j. Zakład Przerobu Drewna, Wymysłów - przerób drewna,
- PPHU "Ankaz", Kunów - wyrób wędlin.

Na terenie gminy Kunów grunty rolne ogółem zajmują powierzchnię 3 222,62 ha, z czego użytki rolne 2 532,68 ha (GUS, 2010). Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa kształtują się dzięki rzeźbie terenu i łagodnemu klimatowi, natomiast przeszkodę stanowią: słaba jakość ziemi oraz rozległe tereny leśne.

Ogółem na terenie gminy jest ok. 1 200 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 3 222,62 ha. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha (stanowią one ponad 48 % gospodarstw w gminie), natomiast najmniej jest gospodarstw powyżej 15 ha (ok. 1,7 %).

Rolnicy korzystają ze wsparcia finansowego produkcji i inwestycji poprzez środki wypłacane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Gospodarka leśna nie odgrywa istotnej roli w gospodarce gminy. Drewno pozyskuje się z lasów prywatnych, są to ilości do ok 200 m³ grubizny.

3. Dokumenty strategiczne

3.1. Dokumenty strategiczne polityki społecznej unijnej i krajowej

Na poziomie Unii Europejskiej z zakresie działań związanych z realizacją polityki społecznej jest dokument "EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu". Strategia ta w roku 2010 zastąpiła Strategię Lizbońską.

Tabela 10. Priorytety społecznych polityk unijnych (opracowanie własne)

Wyszczególnienie	Opis
EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (Bruksela, 03.03.2010)	
Priorytety	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji • rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej sprzyjającej środowisku i bardziej konkurencyjnej • rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • stopa zatrudnienia - 75 % osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę • przeznaczenie 3 % PKB Unii na inwestycje w badania i rozwój • należy ograniczyć dwutlenku węgla o 20 % w stosunku do poziomu z 1990 r. (nawet o 30 %, jeśli warunki będą sprzyjające), zwiększyć do 20 % udział energii ze źródeł odnawialnych; wzrost efektywności energetycznej o 20 % • ograniczenie liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10 %, co najmniej 40 % osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln
Projekty przewodnie dotyczące włączenia społecznego	<p>Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia</p> <p>Celem projektu jest stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy w związku z rosnącym poziomem bezrobocia oraz zapewnienie trwałości modeli społecznych. Oznacza to wzmocnienie pozycji obywateli, poprzez umożliwienie im zdobywania nowych umiejętności, tak aby obecni i przyszli pracownicy mogli przystosować się do nowych warunków i ewentualnej zmiany kariery, aby ograniczyć bezrobocie i podnieść wydajność siły roboczej.</p>
	<p>Europejski program walki z ubóstwem</p> <p>Projekt dąży do zapewnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, i ma na celu zwiększenie świadomości i uznanie praw podstawowych osób ubogich i wykluczonych społecznie, dając im szansę godnego życia i aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym</p>

Głównymi dokumentami wyznaczającymi kierunki rozwoju Polski są: Strategia Rozwoju Kraju i Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, w sektorze polityki społecznej natomiast: Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego i Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Tabela 11. Strategie polityki społecznej kraju (opracowanie własne)

Cele strategiczne	Cele szczegółowe / operacyjne
Strategia Rozwoju Kraju 2020 (Uchwała nr 157 Rady Ministrów z dnia 25.06.2012 r.)	
Wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawne i efektywne państwo • Konkurencyjna gospodarka • Spójność społeczna i gospodarcza
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (Uchwała Rady Ministrów z dnia 13.07.2010 r.)	
Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	<ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów • Budowanie spójności terytorialnej i przeciw-działanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych • Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (Uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18.06.2013 r.)	
Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zatrudnienia • Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych • Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym • Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej • Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Uchwała nr 61 Rady Ministrów z dnia 26.03.2013 r.)	
Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno- gospodarczym Polski	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji • Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. • Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy • Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Na poziomie centralnym, np. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, realizowanych jest szereg programów z zakresu wsparcia niektórych problemów społecznych w perspektywie długoterminowej.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

3.2. Polityki regionalne

Tabela 12. Strategie i dokumenty programowe polityki społecznej w województwie świętokrzyskim (opracowanie własne)

Cele strategiczne	Cele szczegółowe / operacyjne
Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020 (Uchwała Sejmiku Nr XVI/296/12 z dnia 30.01.2012 r.)	
Misją strategii polityki społecznej województwa świętokrzyskiego jest włączenie wszystkich mieszkańców, rodzin podmiotów województwa do działań na rzecz trwałego rozwoju, poprawy jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych a także ich łagodzenia.	
Minimalizacja obszarów wykluczenia społecznego	Wsparcie osób i rodzin żyjących w ubóstwie Wyrównanie szans w dostępie do usług społecznych Efektywny system wsparcia rodzin oraz rodzicielstwa zastępczego Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Kompleksowe działania na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych	Kształtowanie wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy Rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych Tworzenie warunków sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych
Efektywny system polityki społecznej	Systematyczne diagnozowanie problemów społecznych oraz planowanie strategiczne i operacyjne w obszarze polityki Wprowadzenie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej Ograniczenie niekorzystnych tendencji w sferze ludnościowej i rodzinnej Dostosowanie infrastruktury i bazy społecznej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych Kształtowanie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej Współpraca jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych	Profilaktyka i zmniejszenie skutków uzależnień Zwiększenie dostępności do leczenia odwykowego i wsparcie w procesie wychodzenia z uzależnień
Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców województwa świętokrzyskiego	Wzmocnienie potencjału instytucji pozarządowych i wsparcie na poziomie lokalnym i regionalnym Zaangażowanie NGO w procesie rozwiązywania problemów społecznych Rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie
Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej na lata 2012-2017 (Uchwała Sejmiku Nr XXVI/480/12 z dnia 28.12.2012 r.)	
Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji społecznej.	Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego Wsparcie rozwoju usług socjalnych i edukacyjnych dla osób starszych Rozwój systemu opieki i wsparcia nad rodziną i dzieckiem Inspirowanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej Upowszechnienie metod i standardów pracy socjalnej poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej
Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2012-2017 (Uchwała Sejmiku Nr XXVI/481/12 z dnia 28.12.2012 r.)	
Minimalizacja obszarów wykluczenia społecznego w województwie świętokrzyskim	Rozwój usług społecznych integrujących osoby, grupy wykluczone oraz zagrożone wykluczeniem społecznym Efektywny system wsparcia i opieki nad dziećmi i rodzinami wykluczonymi oraz zagrożonymi wykluczeniem społecznym Aktywacja zawodowa osób bezrobotnych Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych Profilaktyka i zmniejszanie skutków uzależnień Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

	Aktywna integracja społeczna osób opuszczających zakłady karne
Wojewódzki Program Wyrównania Szans Osób Niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020 (Uchwała Sejmiku Nr XLII/746/14 z dnia 28.04.2014 r.)	
Stworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych	Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych Podnoszenie poziomu aktywności zawodowej oraz polityka równych szans osób niepełnosprawnych no rynku pracy Rehabilitacja i profilaktyka osób niepełnosprawnych Podnoszenie poziomu wykształcenia efektem rozwoju i dostosowania systemu edukacji do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych Rozwój partnerstwa elementem systemu wsparcia środowiska osób niepełnosprawnych
Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020 (Uchwała Sejmiku Nr XLV/810/14 z dnia 21.07.2014 r.)	
Ograniczenie negatywnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego	Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu Ograniczenie szkód społecznych oraz zaburzeń w funkcjonowaniu środowiska rodzinnego wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu Rozwój lokalnych systemów profilaktyki alkoholowej Większa dostępność do leczenia oraz wsparcia w procesie wychodzenia z uzależnienia od alkoholu Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych

Tabela 13. Strategie i dokumenty programowe polityki społecznej powiatu ostrowieckiego (opracowanie własne)

Cele strategiczne	Cele szczegółowe / operacyjne
Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu ostrowieckiego na lata 2009-2015 (Uchwała Nr VIII/48/11 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 30 maja 2011 r.)	
	Zintegrowany system wsparcia rodziny Zintegrowany system pomocy osobom niepełnosprawnym w celu wyrównania ich szans w środowisku lokalnym
Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2012-2016 (Uchwała Nr XVI/08/11 Rady Powiatu w Ostrowcu Świętokrzyskim dnia 28 listopada 2011 r.)	
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu ostrowieckiego	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają Usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2015-2017 (Uchwała Nr IV/15/14 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 19 grudnia 2014 r.)	
Stworzenie w Powiecie Ostrowieckim Zintegrowanego systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne formy	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej praca z rodzinami naturalnymi dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej Wspieranie pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze w procesie usamodzielniania Utrzymanie odpowiedniego poziomu świadczonych usług na terenie Powiatu Ostrowieckiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Tabela 14. Cele polityki gminy Kunów (opracowanie własne)

Cele strategiczne	Cele szczegółowe / operacyjne
Strategia Rozwoju Gminy Kunów na lata 2011-2020	
<p>Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej</p> <p>Rozwój inicjatyw lokalnych i wzrost aktywności mieszkańców</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości na terenie Miasta i Gminy</p>	<p>Obszar 1 – Rozwój infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej • Rozwój infrastruktury z zakresu ochrony środowiska • Rozwój infrastruktury związanej ze sportem, oświatą i kulturą • Rozwój turystyki • Rozwój infrastruktury informatycznej <p>Obszar 2 – Aktywność obywatelska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie kadr i możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez organizacje pozarządowe • Rozwój małej architektury wsi • Realizacja zadań statutowych organizacji pozarządowych <p>Obszar 3 – Przedsiębiorczość i rynek pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja przedsiębiorczości • Wsparcie rynku pracy
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020 (Uchwała Nr XIX/101/15 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 26.11.2015 r.)	
<p>Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc</p>	<p style="text-align: center;">Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów</p> <p style="text-align: center;">Systematyka edukacyjna środowiska lokalnego</p> <p style="text-align: center;">Systematyka edukacyjna przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie</p>
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kunów	
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu • Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie • Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych , a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych • Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń • Koordynowanie Gminnej Polityki Społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi • Finansowanie i wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i innych podmiotów realizujących zadania GKRPA w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych 	

4. System pomocy społecznej w gminie Kunów

4.1. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie realizuje zadania zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa, stosownie do zaleceń Burmistrza Gminy. Przy realizacji zadań M-GOPS współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

M-GOPS realizuje swe zadania na podstawie:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przepisów dotyczących samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych i systemu ubezpieczeń społecznych.
- Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: budżetu gminy (realizacja zadań własnych), dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych), dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

Oprócz wsparcia finansowego i rzeczowego M-GOPS w Kunowie udziela pomocy w zakresie poradnictwa w rozwiązywaniu problemów życiowych mieszkańców oraz:

- interweniuje w sprawach przemocy w rodzinie, zaobserwowanych zjawiskach uzależnień i innych patologii w rodzinie,
- kieruje osoby do: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, , Domów Pomocy Społecznej, schronisk, noclegowni i innych specjalistycznych placówek,
- organizuje pomoc w leczeniu dla osób chorych, niepełnosprawnych i uzależnionych,
- pomaga mieszkańcom w załatwianiu spraw sądowych np. egzekwowania alimentów,
- prowadzi tzw. pracę socjalną (działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie).

W Urzędzie Miasta i Gminy w Kunowie działają także: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punkt Konsultacyjny. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kunowie.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Tabela 15. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie - liczba osób		2010	2011	2012	2013	2014	
którym udzielono pomocy i wsparcia		b. d.	b. d.	3 517	2 842	2 332	
którym przyznano świadczenie		885	807	865	900	914	
w tym:	pieniężne	liczba osób	340	449	412	429	498
		liczba rodzin	b. d.	b. d.	411	426	317
		liczba osób w rodzinach	b. d.	b. d.	1 122	1 055	1 540
	niepieniężne	liczba osób	470	430	453	411	416
		liczba rodzin	b. d.	b. d.	256	251	241
		liczba osób w rodzinach	b. d.	b. d.	1 068	993	997

Tabela 16. Liczba osób, którym wypłacane są zasiłki przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie - liczba osób	2010	2011	2012	2013	2014
zasiłek stały	245	179	185	176	318
zasiłek okresowy	160	113	146	189	188
zasiłek celowy	51	50	59	65	74

Tabela 17. Liczba rodzin, które uzyskały pomoc z MOPS w Kunowie, według powodów jej przyznania w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Powód przyznania pomocy	2010	2011	2012	2013	2014
ubóstwo	566	484	522	494	451
bezdomność	3	4	5	3	-
potrzeba ochrony macierzyństwa	41	45	30	32	47
bezrobocie	399	350	371	404	398
niepełnosprawność	99	109	124	163	180
długotrwała lub ciężka choroba	87	91	135	163	180
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	64	73	61	61	85
przemoc w rodzinie	7	5			
alkoholizm	19	16	24	40	46
trudności po opuszczeniu zakładów karnych	10	7	10	20	10
zdarzenie losowe	-	1	8	3	1

4.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Gmina Kunów posiada roczny „Program współpracy Gminy Kunów z organizacjami pozarządowymi...”, który określa cele, przedmiot oraz formy współpracy. Umożliwia on udział organizacji w realizacji zadań publicznych m.in. w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy społecznej, upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki. Celami Programu są:

- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy, budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
- prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
- uzupełnieniu działań gminy w zakresie nieobjętym przez struktury samorządowe,
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

- realizacja zapisów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kunów

Gmina nawiązuje współpracę z licznymi stowarzyszeniami działającymi na jej terenie i poza nim w ramach Programu (na zasadach konkursów ofert i pozakonkursowych tzw. "małych dotacji").

Tabela 18. Realizacja zadań gminnych przez organizacje pożytku publicznego na zlecenie Gminy Kunów w latach 2011-2014 (UMiG Kunów)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
liczba podpisanych umów z organizacjami	12	16	7	13
łączna kwota realizacji zadań (w zł)	84 500	92 000	67 000	82 150

Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Kunów:

- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bukowie i Okolic,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Chocimów,
- Stowarzyszenie "Nowa Szkoła" w Dołach Biskupich,
- Stowarzyszenie „Nietulisko nad Świśliną”,
- Stowarzyszenie Ziemi Janickiej "Zgoda",
- Stowarzyszenie Oświatowe "Przyjazna Szkoła" w Wymysłowie,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kunowie,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum w Kunowie,
- Ludowy Klub Sportowy „Stal” Kunów,
- Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kunowskiej,
- Ludowy Uczniowski Katolicki Klub Sportowy w Nietulisku Dużym,
- Brygada Polskich Drużyn Strzeleckich ,
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Boksycki,
- Stowarzyszenie "Prawęcín nad Węgierką",
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Miłkowska Karczma i Kurzacze.

Gmina Kunów należy do Lokalnej Grupy Działania Krzemieny Krąg.

4.4. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną w gminie Kunów i w regionie

Instytucje, wspomagające działania M-GOPS w Kunowie, zajmujące się pomocą społeczną oraz wspomagające mieszkańców na terenie gminy Kunów oraz w regionie.

Tabela 19. Instytucje wsparcia pomocy społecznej i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Urząd Miasta i Gminy Kunów	Główna jednostka administracji samorządowej gminy	ul. Warszawska 45B 27 -415 Kunów tel. 41 261 31 74
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Pomoc społeczna i socjalna dla mieszkańców gminy	ul. Warszawska 45B 27 -415 Kunów tel. 41 261 13 62 wew. 52
Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim	Główna jednostka administracji samorządowej powiatu	ul. Iłżecka 37 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 247 66 10
Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim	Pośrednictwo pracy.	Aleja 3 Maja 36 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 242 11 79

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim	Czuwanie nad bezpieczeństwem mieszkańców	Aleja 3 Maja 9 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 267 12 05 tel. alarmowy 997 lub 112
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Czuwanie nad bezpieczeństwem. mieszkańców	ul. Wardyńskiego 32 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 248 94 35 tel. alarmowy 997 lub 112tel. alarmowy 998 lub 112
Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim	Orzecznictwo sądowe	ul. Kościuszki 1 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 262 82 41
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim	Pomoc społeczna, opieka nad dzieckiem i rodziną, rehabilitacja osób niepełnosprawnych	ul. Świętokrzyska 22 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 2479 94 08
Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach	Dobrowolna działalność na rzecz osób potrzebujących pomocy	ul. Kościuszki 25 25-516 Kielce tel. 41 344 35 27
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielce 3 25-516 Kielce tel. 41/ 342 12 42
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach Wydział Polityki Społecznej	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielce 3 25-516 Kielce tel. 41/ 342 14 15

Tabela 20. Instytucje opiekuńczo – wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim	Działania profilaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne, doradcze i konsultacyjne dla dzieci i młodzieży	ul. Żeromskiego 5 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 246 59 44
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza "Nasz Dom" w Ostrowcu Świętokrzyskim	Placówka z 30 miejscami socjalizacyjnymi całodobowej opieki nad dziećmi.	ul. Szkolna 19 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 245 22 26
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 1 w Małachowie	Placówka z 14 miejscami socjalizacyjnymi całodobowej opieki nad dziećmi	Małachów- Kolonia 2/1 27-400 Ćmielów tel. 15 861 20 17
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 2 w Małachowie	Placówka z 12 miejscami socjalizacyjnymi całodobowej opieki nad dziećmi	Małachów- Kolonia 2/2 27-400 Ćmielów tel. 15 861 20 17
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 3 w Małachowie	Placówka z 12 miejscami socjalizacyjnymi całodobowej opieki nad dziećmi	Małachów- Kolonia 2/3 27-400 Ćmielów tel. 15 861 20 17
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Dom dla osób przewlekle chorych	ul. Grabowiecka 7 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 262 00 23
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim	Dom dla osób przewlekle chorych	Os. Słoneczne 47 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 266 51 81
Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim	Dom dla osób z problemami zdrowia psychicznego	ul. Focha 5 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 242 40 09

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu "SZANSA" w Ostrowcu Świętokrzyskim	Warsztat terapeutyczny przeznaczony dla osób niepełnosprawnych	ul. Żabia 31 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 262 05 81
Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu "Razem" w Ostrowcu Świętokrzyskim	Warsztat terapeutyczny przeznaczony dla osób niepełnosprawnych	ul. Rzeczeki 18 26-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 263 03 00
Schronisko dla bezdomnych Towarzystwo Pomocy Brata Alberta "Nasze Gospodarstwo"	Schronisko dla osób bezdomnych, osób niepełnosprawnych	Skoszyn 64 27-425 Waśniów tel. 41 334 19 06
Dom Samotnej Matki Caritas Diecezji Sandomierskiej	Schronisko dla kobiet w okresie okołoporodowym	ul. Świętokrzyska 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 265 37 60
Noclegownia Polski Komitet Pomocy Społecznej	Noclegownia dla mężczyzn	ul. Zielona 12 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 247 40 48
Jadłodajnia	Wydawanie posiłków	ul. Traugutta 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 260 06 49

Tabela 21. Instytucje opieki zdrowotnej i terapii uzależnień w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Vitamed s.c. w Kunowie	Pomoc medyczo –diagnostyczna	ul. Warszawska 27-415 Kunów tel. 41 261 13 73
Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Świętokrzyskim - Szpital Powiatowy	Specjalistyczna pomoc medyczo -diagnostyczna, przychodnie i szpital	ul. Szymanowskiego 11 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski tel. 41 274 80 00
Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II w Ostrowcu Świętokrzyskim	Rehabilitacja, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego oraz hospicjum	ul. Focha 5 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Oddział XII i XIII Terapii Uzależnienia od Alkoholu	Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu	ul. Spacerowa 5 26-026 Morawica tel. 41 364 12 31 do 35
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacyjny)	Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	ul. Spacerowa 5 26-026 Morawica tel. 41 364 12 61 do 64
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Poradnia	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	ul. Jagiellońska 72 25-734 Kielce tel. 41 345 73 46
Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii i Uzależnień w Kielcach	Stowarzyszenie MONAR - ośrodek leczenia i terapii uzależnień	ul. Malików 150 B 25-639 Kielce tel. 41 367 36 93
Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej	Stowarzyszenie MONAR - ośrodek terapii i rehabilitacji dla uzależnionej młodzieży	Luta 26-220 Stąporków

5. Diagnoza problemów społecznych gminy Kunów

5.1. Obszary problemów społecznych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Na terenie gminy Kunów problemami pomocy społecznej zajmuje się przede wszystkim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie, który współpracuje z innymi instytucjami społecznymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy oraz poza nią. Zadania zlecone i własne oraz programy rządowe realizowane są przez M-GOPS w Kunowie na podstawie decyzji administracyjnej w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego z osobą zainteresowaną oraz weryfikacji jej uprawnień do otrzymania pomocy. Kryterium dochodowe kwalifikujące do pomocy określa art. 8 ustawy o pomocy społecznej i jest weryfikowane przez Radę Ministrów. Aktualnie, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z dnia 29 lipca 2015 r. poz. 1058), wynosi ono:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł,
- dla osoby w rodzinie – 514,00 zł.

Udzielana pomoc ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

5.1.1. Ubóstwo

Z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie w roku 2014 z powodu ubóstwa korzystało 451 rodzin o łącznej liczbie osób 1 214.

Tabela 22. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą MOPS z powodu ubóstwa w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	556	484	522	494	451
liczba osób w rodzinach	1 838	1 544	1 599	1 383	1 214

Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Ponadto powyższe dane wykazują liczbę rodzin o dochodach poniżej kryterium dochodowego korzystających z pomocy M-GOPS w Kunowie, nie wykazują jednak rzeczywistej liczby rodzin ubogich w gminie. Wiele świadczeń może być zakwalifikowanych do innego kryterium, ponieważ ubóstwo mogło być spowodowane innymi czynnikami, np. bezrobociem, bezradnością w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego czy alkoholizmem członka rodziny. Należy założyć również, że nie wszystkie rodziny żyjące poniżej minimum socjalnego zgłaszają się po pomoc.

Ubóstwo powoduje znaczne ujemne skutki społeczne, ponieważ zmniejsza ono popyt na towary (chłonność rynku), co hamuje rozwój gospodarczy. Ponadto uniemożliwia lub znacznie utrudnia korzystanie ludzi ubogich z możliwości np. zdobycia wykształcenia, zachowania zdrowia, dostępu do dóbr niekonsumpcyjnych. Ubóstwo może być także przyczyną patologii, w tym tych związanych ze środowiskiem domowym. Często zauważalne

jest także zjawisko dziedziczenia ubóstwa, kiedy całe rodziny, na długie lata pozostają na marginesie życia społecznego.

Jednym z widocznych przejawów ubożenia społeczeństwa jest problem niedożywienia. Gmina, poza środkami własnymi, korzysta ze środków na pomoc z krajowego programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania". Program jest wieloletnim elementem polityki społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej państwa w celu: poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Celem programu jest zagwarantowanie posiłków, w tym posiłku gorącego lub też wypłata zasiłku celowego na zakup żywności. Na terenie gminy Kunów dożywianie w formie posiłku prowadzone jest w stołówkach placówek oświatowych.

Tabela 23. Realizacja dożywiania, w tym: programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie - liczba osób	2010	2011	2012	2013	2014
sfinansowanie kosztów wyżywienia dla dzieci w szkołach i przedszkolach	412	441	453	453	431
sfinansowanie kosztów wyżywienia dla osób dorosłych	-	-	-	1	1
decyzja na zakup posiłku lub żywności	501	222	322	320	684

W roku 2014 liczba osób objęta programem "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" w gminie wynosiła 1 116. łączna kwota kosztów wyżywienia wyniosła 547 850,20 zł (z dotacji 408 992 zł i ze środków własnych 138 858,20 zł).

M-GOPS we współpracy z Bankiem żywności w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Wsi Chocimów rokrocznie pozyskuje produkty żywnościowe w ramach programu "Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE" i przekazuje je 500 najuboższym osobom na terenie gminy.

Na terenie gminy od 2011 roku wypłacane są również stypendia szkolne i zasiłki szkolne dla potrzebujących pomocy finansowej uczniów.

Tabela 24. Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne na terenie gminy Kunów w latach 2011-2014 (UMiG Kunów)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
I półrocze	250	216	239	240
II półrocze	254	261	251	241

Dla osób o niskich dochodach wypłacany jest w M-GOPS w Kunowie tzw. dodatek mieszkaniowy (świadczenie pieniężne mające na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego) oraz dodatek energetyczny (dodatek do opłacenia rachunku za energię elektryczną).

Tabela 25. Liczba świadczeń dodatków mieszkaniowych i energetycznych wypłacanych dla gospodarstw domowych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin otrzymujących dodatek mieszkaniowy	20	18	17	17	20
liczba świadczeń dodatku energetycznego dla gospodarstw domowych	-	-	-	-	77

W gminie istnieje potrzeba zapewnienia mieszkań socjalnych, komunalnych czy chronionych dla osób ubogich.

5.1.2. Sieroctwo

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie współfinansuje koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych i rodzinach zastępczych.

Tabela 26. Liczba dzieci współfinansowanych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2012-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	2	2
liczba dzieci w rodzinach zastępczych	1	1	1

Dziećmi osieroconymi zajmuje się przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim. Zadaniem PCPR w zakresie opieki nad osieroconymi dziećmi jest:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie pozbawionym opieki rodziców i dzieciom niedostosowanym społecznie poprzez kierowanie ich do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Tabela 27. Liczba dzieci i rodzin zastępczych z terenu gminy Kunów objętych pomocą PCPR w latach 2010-2014 (PCPR Ostrowiec Świętokrzyski)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin zastępczych	7	9	7	5	5
liczba dzieci w rodzinach zastępczych	15	19	8	5	5
liczba rodzinnych domów dziecka	-	-	1	1	1
liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka	-	-	6	6	10

W opiece nad dziećmi ważną rolę odgrywa ośrodek adopcyjny. Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach działa od 2012 roku. Do jego głównych zadań należy:

- prowadzenie wojewódzkiego banku danych o dzieciach oczekujących na adopcję,
- kwalifikacja dzieci zgłoszonych do przysposobienia i sporządzenie dla niego diagnozy psychologicznej i pedagogicznej, informacji o stanie zdrowia,
- dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka oraz przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych kandydatów do adopcji, analiza sytuacji osobowej, zdrowotnej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej kandydatów do przysposobienia,
- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne rodzin, które adoptowały dziecko.

5.1.3. Bezdomność

Na terenie gminy Kunów pomoc z M-GOPS z tytułu bezdomności nie była wypłacana w latach 2010-2014. Nie odnotowano także obecności osób bezdomnych na terenie gminy. Z pomocy instytucjonalnej i doraźnej osoby bezdomne mogą korzystać w Ostrowcu Świętokrzyskim, jak również z placówek, z którymi MGOPS ma podpisaną stosowną umowę.

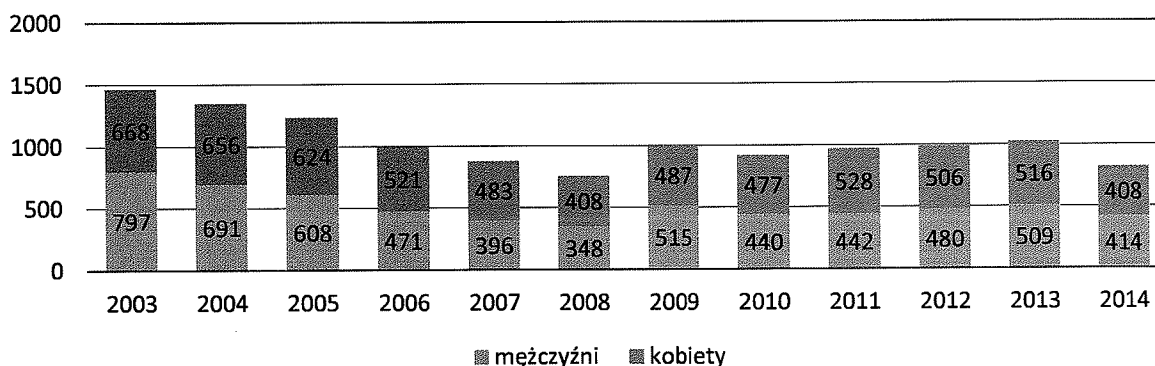
5.1.4. Bezrobocie

W gminie Kunów liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2014 wynosiła 822 osób, czyli stanowiła ok. 13 % osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 28. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kunów w latach 2010-2014 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim (PUP Ostrowiec Świętokrzyski)

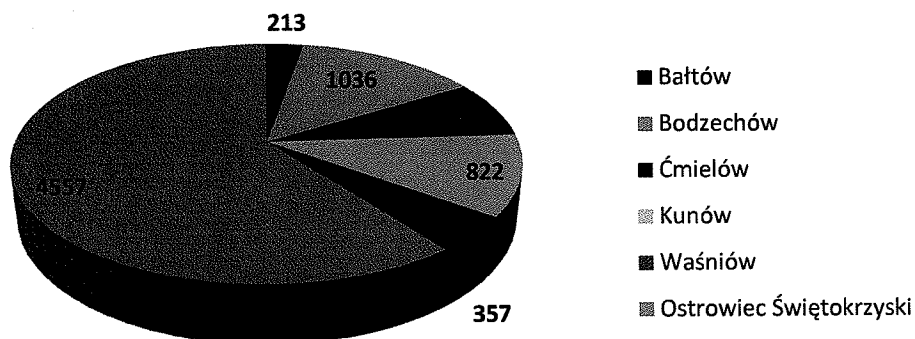
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba osób bezrobotnych ogółem	917	970	986	1 025	822
liczba bezrobotnych mężczyźni	440	442	480	509	414
liczba bezrobotnych kobiety	477	528	506	516	408
liczba osób bezrobotnych z zasiłkiem	182	199	193	191	134
liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi	635	657	678	716	591

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Kunów w latach 2003-2014 (GUS, 2003-2014)

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kunów zmalała znacznie od roku 2003, kiedy wynosiła 1 465 osób.

Wykres 4. Udział osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu ostrowieckiego w roku 2014 w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie ostrowieckim (PUP Ostrowiec Świętokrzyski)

Stopa bezrobocia dla powiatu ostrowieckiego w 2014 roku wynosiła 19,1% przy ogólnej liczbie bezrobotnych 7 560 osób.

Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiatach podregionu kieleckiego w roku 2014 (GUS, 2014)

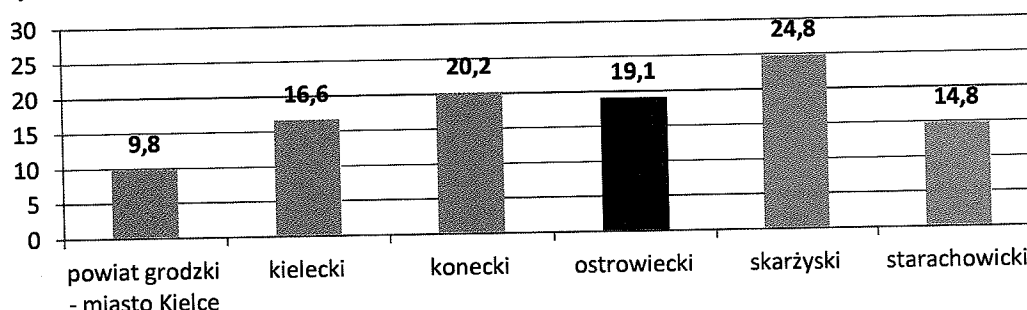

Tabela 29. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy bezrobotnych w gminie Kunów w latach 2010-2014 bez uwzględniania zmian po 27 maja 2014 r. (PUP Kunów)

Wyszczególnienie - osoby	2010	2011	2012	2013	2014
do 25 roku życia	190	215	208	201	153
długotrwale bezrobotni	516	510	578	586	488
powyżej 50 roku życia	177	197	202	258	212
bez kwalifikacji zawodowych	212	300	284	275	206
bez doświadczenia zawodowego	218	245	247	220	199
niepełnosprawni	67	74	73	94	21

Pomocą dla osób bezrobotnych zajmuje się głównie Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim. Osoby bezrobotne mogą korzystać z różnych form pomocy finansowanych z Funduszu Pracy. Są to: programy pasywne (zasiłki dla bezrobotnych) oraz programy aktywne (pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, szkolenie i przekwalifikowanie bezrobotnych i zasiłki szkoleniowe, prace interwencyjne i roboty publiczne, aktywizacja zawodowa absolwentów, pożyczki na tworzenie małych przedsiębiorstw, dopłaty dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne.

Wiele rodzin pozbawionych podstawowych środków do życia, z racji braku pracy, zwraca się o pomoc do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie. Liczba rodzin korzystających z pomocy M-GOPS z powodu bezrobocia w roku 2014 wyniosła 398 (1 118 osób w rodzinach).

Tabela 30. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu bezrobocia w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	399	350	371	404	398
liczba osób w rodzinach	1 271	1 039	1 148	1 168	1 118

Częstym zjawiskiem w gminie jest praca jednego z rodziców poza gminą i najbliższym terenem (praca za granicą, praca na wyjazdach). Notuje się także pojedyncze przypadki wyjazdu obojga rodziców za granicę - w chwili obecnej sytuacja jest ustabilizowana.

Na terenie gminy Kunów realizowany jest projekt systemowy „Wspólna Sprawa” (w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”). M-GOPS w Kunowie we współpracy z Agencją Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz innymi Ośrodkami

Pomocy Społecznej (w: Ostrowcu Świętokrzyskim, Ćmielowie, Mircu, Bałtowie, Lipniku) realizuje zadania na podstawie kontraktów socjalnych.

Celem projektu jest: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w aktywnych formach społecznych, np. udziału w szkoleniach, indywidualnych spotkaniach z psychologiem, wsparciem asystenta rodziny, itp.

Tabela 31. Realizacja zadań w programie "Wspólna Sprawa" na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie -liczba osób	2010	2011	2012	2013	2014
kontrakty socjalne	30	27	29	31	33
aktywna integracja (szkolenia, doradztwo, itp.)	27	27	27	30	30
kluby samopomocowe	21	-	-	-	-
wyjazdy kolonijne	11	6	-	-	-
praktyki i staże	20	8	-	-	-
udział w Centrum Integracji Społecznej		3	-	-	-

W gminie Kunów funkcjonuje Gminne Centrum Informacji, które realizuje działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, pośrednictwa pracy, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. GCI współpracuje z PUP w Ostrowcu Świętokrzyskim i organizacjami pozarządowymi.

5.1.5. Niepełnosprawność

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej” (zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Przez osobę niepełnosprawną prawnie rozumie się osobę, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. W strukturach powiatu ostrowieckiego funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowcu Świętokrzyskim, który wydaje dorosłym orzeczenia o stopniu niepełnosprawności: lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz dzieciom i młodzieży do 16 roku życia orzeczenia o niepełnosprawności. Potwierdzeniem niepełnosprawności jest również wydawana przez Zespół legitymacja.

Osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz spełniające stosowne kryterium dochodowe, mogą ubiegać się o świadczenia z pomocy społecznej. W M-GOPS w Kunowie niepełnosprawność jest trzecim powodem przyznawania świadczeń.

Tabela 32. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie niepełnosprawności w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	99	109	124	163	180
liczba osób w rodzinach	256	233	343	420	473

Wśród osób niepełnosprawnych częste są problemy z komunikacją, przemieszczaniem się, życiem w społeczeństwie. Niektóre placówki społeczne w gminie są przyjazne dla niepełnosprawnych pod względem architektonicznym (np. podjazd na parter budynku), niektóre nie mają podstawowych udogodnień.

Rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, które prowadzi:

- dofinansowanie np.: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych; sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych; zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, rehabilitację dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 33. Dofinansowania PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Kunów ze środków PEFRON w latach 2010-2014 (PCPR Ostrowiec Świętokrzyski)

Dofinansowanie:	2010	2011	2012	2013	2014
	liczba osób				
do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	17	14	19	5	11
do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	30	38	40	48	55
do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	-	-	-	2	1
do likwidacji barier architektonicznych i technicznych	3	2	5	1	1
do sportu, kultury rekreacji i turystyki	7	5	10	8	4

Jednym z problemów osób niepełnosprawnych jest występowanie w ich środowisku znacznego bezrobocia. Przyczynami bezrobocia niepełnosprawnych są: niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy, niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami (brak zakładów pracy chronionej), niskie wykształcenie i kwalifikacje (największa liczba niepełnosprawnych bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe i podstawowe). Podmioty gospodarcze zatrudniające osoby niepełnosprawne mogą otrzymać, np. dofinansowanie z PFRON-u.

Niepełnosprawni mieszkańcy gminy Kunów mogą korzystać z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ostrowcu Świętokrzyskim. WTZ są placówkami pobytu dziennego, które stwarzają możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej osobom niepełnosprawnym. Zajęcia w Warsztatach prowadzone są zgodnie z Indywidualnym Programem Rehabilitacji i Terapii przygotowanym dla każdego uczestnika. Pomoc taka jest oferowana i finansowana przez PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W Ostrowcu Świętokrzyskim funkcjonuje placówka edukacyjna dla dzieci niepełnosprawnych - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Placówka przeznaczona jest dla dzieci niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku od 7 do ukończenia 24 lat. Ośrodek przyjmuje uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Struktura Ośrodka składa się z:

- Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 1,
- Publicznego Gimnazjum Specjalnego nr 1,
- Publicznej Szkoły Zawodowej nr 1,
- Klasy dla uczniów z autyzmem,
- Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- Klasy dla dzieci z lekką/umiarkowaną niepełnosprawnością intelektualną.

Uczniowie objęci są specjalistyczną opieką w zakresie: rewalidacji, logopedii, psychologii, gimnastyki korekcyjnej, zajęć wyrównawczych, zajęć muzycznych, zajęć plastycznych, itp.

Na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego funkcjonuje Dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy w ramach struktury organizacyjnej MOPS. DŚDS jest placówką dziennego pobytu dla dorosłych osób psychicznie chorych. Działalność Domu polega na organizacji i prowadzeniu zajęć wspierająco-aktywizujących dla podopiecznych w oparciu o indywidualne programy wsparcia przygotowane przez kierownika, psychologa i opiekunów we współpracy z uczestnikami i ich rodzinami. Dom prowadzi treningi (funkcjonowania w życiu codziennym, umiejętności interpersonalnych, spędzania czasu wolnego), organizuje wyjazdy integracyjne, zajęcia sportowe, imprezy, podopieczni biorą udział w konkursach plastycznych, przeglądach muzycznych i turniejach sportowych.

Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy parafii św. Michała Archanioła Ostrowcu Świętokrzyskim prowadzi Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II. Jest to jednostka oferująca rehabilitację, możliwość wypożyczenia sprzętu ortopedycznego, medycznego dla osób chorych i niepełnosprawnych oraz opiekę hospicyjną.

Ponadto osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pomocy i doświadczenia stowarzyszeń i fundacji ogólnopolskich.

5.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcy mają zapewniona na terenie gminy, natomiast z opieki specjalistycznej i stacjonarnej (szpitalnej) mogą korzystać w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ciężka, długotrwała choroba ma zasadniczy wpływ na sytuację materialną rodzin, które często z tego powodu występują o pomoc.

Tabela 34. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	87	91	135	162	183
liczba osób w rodzinach	216	211	381	416	493

M-GOPS w Kunowie realizuje świadczenia niepieniężne w postaci usług opiekuńczych, które przysługują osobom samotnym, które to z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej zapewnić. Jest to zadanie własne Gminy. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych, indywidualnych, potrzeb życiowych tj. sprzątanie, gotowanie, pranie, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Tabela 35. Liczba osób, którym świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba osób	24	20	17	16	14

Osoby korzystające z usług opiekuńczych zobowiązane są do wnoszenia odpłatności, zgodnie z obowiązującą stawką za godzinę (ustalona na podstawie uchwały Rady Miasta), która jest zależna od wysokości otrzymanego dochodu.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowanych przez gminę należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osoby takie kierowane są do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Osoby, którym finansowany jest pobyt w DPS z gminy są z reguły osobami samotnymi.

Na terenie gminy Kunów nie funkcjonuje żaden Dom Pomocy Społecznej.

Tabela 36. Liczba osób, którym gmina Kunów opłacała pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2014 (MOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba osób, którym przyznano skierowanie w danym roku	6	2	3	3	2
liczba osób z terenu gminy pozostająca w DPS w skali roku	21	18	15	18	18

Liczba osób chorych i starszych potrzebujących opieki stałej oraz opieki dziennej (podczas nieobecności opiekunów czy rodziny) w gminie rośnie, w związku z czym wzrasta konieczność organizacji takiej opieki na terenie gminy.

5.1.7. Przemoc w rodzinie

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby z zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów).

W Polsce funkcjonuje "Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" oraz Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem Bezpieczniej". Komenda Powiatowa Policji w Kunowie realizuje m.in.: "Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie", który zakłada działania Policji w obszarach:

- diagnozy zjawiska przemocy
- szkolenia służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy
- izolowania sprawców od ofiar i stosowania procedury "Niebieskiej Karty"
- tworzenia organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej
- uczestniczenie z spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

Tabela 37. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy Kunów i Waśniów w latach 2010-2014 (KP Kunów)*

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
ilość interwencji dotyczącej przemocy domowej	91	76	53	36	31
znęcanie się nad osobą najbliższą	8	5	6	11	6

* KP w Kunowie prowadzi statystykę zbiorczą dla gminy Kunów i Waśniów.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

W M-GOPS świadczenie wypłacane dla rodziny doświadczających przemocy domowej tylko w latach 2010-2011.

Tabela 38. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania przemocy w rodzinie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	7	5	-	-	-
liczba osób w rodzinach	25	13	-	-	-

Pracownicy M-GOPS i Policji realizują procedurę „Niebieskie Karty”, która reguluje podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą. W skład dokumentów zaliczonych do procedury wchodzi: „Niebieska karta - A” inicjująca procedurę, wypełniana w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, „Niebieska karta - B”, która jest pouczeniem dla osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, „Niebieska karta - C” jest formularzem wypełnianym z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest osobą doświadczającą przemocy w celu dokładniejszej analizy sytuacji rodziny i opracowania planu pomocy oraz „Niebieska karta - D” która jest wypełniana z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w celu ustalenia relacji sprawcy z osobami najbliższymi.

Przy MGOPS w Kunowie działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego wchodzi przedstawiciele: M-GOPS w Kunowie, GKRPA w Kunowie, Komisariatu Policji w Kunowie, Gimnazjum w Kunowie, NZOZ Vitamed s.c. w Kunowie oraz przedstawiciel PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim, Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ostrowcu Świętokrzyskim i Starszy kurator dla dorosłych Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę roboczą do rozwiązania problemów przemocy w indywidualnych przypadkach. Dla rodziny opracowywany jest i realizowany plan pomocy, monitoruje się sytuację rodzin oraz dokumentuje działania podejmowane wobec nich.

Tabela 39. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Kunów w latach 2011-2014 (Złds PPR Kunów)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	
Procedura " Niebieskie Karty"					
liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty"	9	32	23	21	
w tym liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty" przez Policję	9	31	22	21	
liczba prowadzonych procedur "Niebieskie Karty" rocznie	-	39	33	30	
liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" rocznie	-	20	9	8	
Działalność Zespołu					
liczba spotkań Zespołu	8	21	15	13	
liczba powołanych grup roboczych	7	28	15	17	
liczba podjętych planów pomocy	11	28	22	17	
skierowania osób, wobec których podjęte były procedury "Niebieskie Karty", do:	GKRPA	3	24	18	18
	Sądu Rodzinnego	2	12	7	6
	wsparcia psychologicznego	1	7	5	5
podjęcie decyzji o braku zasadności prowadzenia procedury "Niebieskie Karty"	-	4	1	1	

Osoby doznające przemocy, poza pomocą materialną potrzebują szeroko rozumianego wsparcia pod kątem możliwości rozpoznania, w jaki sposób przemoc ogranicza ich funkcjonowanie oraz wiedzy gdzie i jak szukać pomocy. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim - z którym M-GOPS w Kunowie ma podpisaną stosowną umowę - działa Punkt Interwencji Kryzysowej, gdzie porad udzielają stosowni specjaliści.

5.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi

Z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie nie były wypłacane zasiłki z powodu zaistnienia potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi. Nie odnotowano takiego rodzaju przestępstw popełnianych na mieszkańcach gminy.

5.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności

Ochrona macierzyństwa oraz pomoc dla rodzin wielodzietnych jest jednym z ważniejszych zadań pomocy społecznej.

Świadczenia rodzinne wypłacane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie dominują w wypłacanych zasiłkach. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, jeśli dochód rodziny nie przekracza kryterium dochodowego:

- do ukończenia przez niego 18 roku życia
- w okresie jego nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia
- do 24 roku życia, jeżeli nadal kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 40. Liczba rodzin z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba osób w rodzinach	41	45	30	32	47
liczba rodzin wielodzietnych	20	16	12	12	17

Do świadczeń rodzinnych, wypłacanych z M-GOPS należą:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (dodatek z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowania dziecka, wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, rozpoczęcia roku szkolnego)
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
- świadczenia pielęgnacyjne: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy (dla osoby rezygnującej z pracy zarobkowej w celu opieki nad osobą niepełnosprawną).

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Tabela 41. Świadczenia rodzinne realizowane w ramach zadań zleconych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
	liczba świadczeń				
zasiłki rodzinne	14 569	13 347	11 743	10 429	9 302
dodatki do zasiłków rodzinnych (w tym urodzenie dziecka)	7 847 (57)	7 293 (51)	6 532 (41)	5 933 (36)	5 261 (47)
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	99	89	91	57	73
zasiłki pielęgnacyjne	4 740	4 878	5 161	5 433	5601
świadczenia pielęgnacyjne	690	1 181	1 564	1 108	631
składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od świadczeń pielęgnacyjnych	498	896	1 110	1 369	415
specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	29	114
składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	28	93
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	-	316	-

W celu wsparcia rodzin wielodzietnych od czerwca 2014 roku w gminie Kunów zaczęto przyznawać tzw. "Kartę Dużej Rodziny", która oferuje zniżki rodzinom zameldowanym na w gminie Kunów, posiadającym co najmniej troje dzieci w wieku do 18 roku życia (w przypadku kontynuowania nauki w systemie stacjonarnym do 26 roku życia). Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Wydano łącznie 96 kart dla 18 rodzin.

5.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie monitoruje sytuację rodzin dysfunkcyjnych. M-GOPS wspiera rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze m.in. poprzez pracę socjalną, pomoc finansową, poradnictwo specjalistyczne oraz wypłatę świadczeń pieniężnych.

Tabela 42. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	64	73	61	61	85
liczba osób w rodzinach	283	331	242	240	317

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, na wniosek pracownika socjalnego, istnieje możliwość przydzielenia asystenta rodziny. Asystent to osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby mogła samodzielnie pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Celem jest także wspomaganie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego, wspomaganie aktywności i integracji rodziny.

W gminie w roku 2014 asystent rodziny pracował z 12 rodzinami, w których łącznie było 37 dzieci.

W gminie działają liczne stowarzyszenia, które starają się organizować czas wolny mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży, w poszczególnych miejscowościach. Problemem jest brak dostosowanej bazy do działań cyklicznych, częściej działania podejmowane są akcyjnie.

5.1.11. Trudności w integracji osób, które otrzymały statut uchodźcy

Status uchodźcy otrzymują osoby, które opuściły swój kraj ojczysty zazwyczaj z przyczyn politycznych. W Polsce osoby te mają poważne problemy związane głównie z bezrobociem, ubóstwem czy brakiem zaufania i akceptacji (zwłaszcza w małych społecznościach). Pomoc osobom posiadającym status uchodźcy udzielana jest głównie przez starostę powiatu, właściwego miejscu zamieszkania uchodźcy, na wniosek zainteresowanego. Pomoc taka realizowana jest w ramach indywidualnego programu integracji, na którego realizację środki przekazuje wojewoda. Z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie w latach 2010-2014 nie wypłacano świadczeń dla osób posiadających status uchodźcy.

5.1.12. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych

Osoby opuszczające zakłady karne są pod opieką Kuratora Sądowego, otrzymują pomoc z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie, jeśli same się do niego zgłoszą. Najczęstszą przyczyną otrzymywania zasiłku przez osoby, które opuściły zakład karny jest niemożność znalezienia pracy.

Tabela 43. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu trudności w przystosowaniu od życia po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	10	7	10	20	10
Liczba osób w rodzinach	10	7	14	21	10

5.1.13. Alkoholizm i narkomania

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie monitoruje zjawiska związane z uzależnieniem: przygotowuje wywiady środowiskowe oraz udziela rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej, prawnej i materialnej.

Tabela 44. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie alkoholizmu w latach 2010-2014 (M-GOPS S Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	19	16	24	40	46
liczba osób w rodzinach	57	37	37	77	94

Problem nadużywania alkoholu dotyczy znacznej liczby rodzin z terenu gminy. W niektórych domach jest to problem codzienny, w innych nadużywanie alkoholu ma charakter sporadyczny, okazyjny. W związku z nadużywaniem alkoholu często występują naruszenia prawa, naruszenie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Tabela 45. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu na terenie gminy Kunów i Waśniów w latach 2010-2014 (KP Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
nietrzeźwi kierujący	108	153	92	70	28

Główną jednostką zajmującą się problemem alkoholizmu w gminie Kunów jest Gminna Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawowym zadaniem Komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. W skład GKRPA wchodzi osoby przeszkolone z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Merytoryczny nadzór nad pracami GKRPA i MKRPA sprawuje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA). GKRPA podejmuje działania m.in.:

- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, podczas których informowano o przepisach dotyczących przede wszystkim sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim
- przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami uzależnionymi oraz z członkami ich rodzin, informowanie o możliwościach skorzystania ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej w placówkach odwykowych
- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela 46. Działalność GKRPA w Kunowie w stosunku do osób z problemem alkoholowym (GKRPA Kunów)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba wniosków o podjęcie czynności wobec osób nadużywających alkoholu	brak danych	brak danych	82	63	54
liczba osób, z którymi GKRPA rozmowy interwencyjno motywujące	124	154	174	96	106
liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego w celu orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu	5	5	5	4	4
liczba wniosków skierowanych do biegłego psychologa i psychiatry w celu postawienia diagnozy	12	12	5	10	11
liczba osób, które skorzystały z porad w Punkcie Konsultacyjnym	130	120	70	18	27

Źródłem finansowania zadań GKRPA są środki finansowe z budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Ze środków GKRPA w Kunowie finansuje się m.in.: programy profilaktyczne w szkołach i realizowanych przez inne organizacje, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz pomocy rodzinom z takimi problemami.

W Punkcie Konsultacyjnym udzielane są porady terapeuty uzależnień, w którym udzielane są informacji o chorobie alkoholowej, sposobach radzenia sobie z problemem alkoholowym oraz w innych trudnych sytuacjach.

W placówkach opieki medycznej w gminie udzielane są porady oraz pomoc bezpośrednia dla osób z problemami uzależnień. Osoby wymagające leczenia specjalistycznego kierowane są poza teren gminy, np. do ośrodków powiatowych czy wojewódzkich w Morawicy lub ośrodków prowadzonych przez Stowarzyszenie MONAR-MARKOT.

W gminie działa również grupa wsparcie Anonimowych Alkoholików.

Mimo, że problem z narkotykami nie jest postrzegany jako jedno z najważniejszych zagrożeń w gminie, to jest on obecny, a zagrożenie uzależnieniem jest bardzo duże. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie może oferować pomoc finansową z powodu wystąpienia zjawiska narkomanii w rodzinie, jednak w ostatnich latach nie była ona przydzielana.

Najczęstszymi przyczynami sięgania po narkotyki, zwłaszcza przez dzieci i młodzież są: trudne sytuacje życiowe, poszukiwanie ucieczki od problemów życia codziennego, bezradność życiowa, wpływ grupy rówieśniczej, ciekawość, ukształtowanie w toku wychowania pewnych szczególnych cech osobowości, określanych jako skłonność do nałogów. W chwili obecnej jednak najbardziej powszechne są tzw. "dopalacze". Ponadto za grupę najbardziej narażoną uznaje się młodzież w wieku gimnazjalnym i licealnym oraz pokolenie obecnych 30 i 40-latków.

W ostatnich latach Policja nie zauważyła nasilania zjawiska odurzeń narkotycznych lub zażywania narkotyków wśród mieszkańców gminy, znacząco natomiast wzrosła liczba przestępstw popełnianych w związku z uprawą roślin odurzających oraz handlem narkotykami.

Profilaktyka uzależnień w gminie Kunów

Profilaktyka przeciw uzależnieniom na terenie gminy jest szeroko zakrojona i realizowana poprzez promocję zachowań prozdrowotnych. Zadania z tego zakresu realizują m.in.: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i zdrowotne, stowarzyszenia.

Głównym celem prowadzenia programów profilaktycznych przeciw uzależnieniom jest kształtowanie postaw promujących zdrowy i higieniczny tryb życia, nie uleganie negatywnym wpływom środowiska oraz wykształcenie nawyku odmowy i niezgody na postępowania niewłaściwe. Ponadto programy profilaktyczne mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań obywatelskich młodych osób, przygotowanie ich do życia w rodzinie i we współczesnym świecie oraz:

- wdrażanie dbałości o własne prawa i poszanowanie praw innych, troskę o bezpieczeństwo w każdej sytuacji życiowej,
- przeciwdziałanie agresji i innym patologiom, wspomaganie rozwoju i kształtowanie osobowości poprzez: postrzeganie siebie i rozumienie własnych uczuć, uczestnictwo w grupie, dbanie o zdrowie, podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów (radzenie sobie ze strachem, stresem, niepokojem),
- propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu i zdrowego stylu życia,
- kształcenie woli ucznia i zaspakajanie potrzeby przeżywania sukcesów,
- kształtowanie środowiska sprzyjającego uczeniu się (rozwijanie motywacji uczniów jako jednej z najważniejszych sił ukierunkowujących działania uczniów),
- wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowotnego oraz rozwoju intelektualnego i psychicznego ucznia.

Profilaktyka może być prowadzona poprzez:

- lekcje wychowawcze o różnorodnej tematyce wg programów realizowanych w szkole lub indywidualnie przez nauczyciela,
- spotkania z policjantami w zakresie: bezpieczeństwa, wychowania komunikacyjnego, zagrożenia środkami psychotropowymi,

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

- spotkania z fachowcem z zakresu ratownictwa medycznego i pożarowego oraz zasad bezpieczeństwa,
- profilaktyka zdrowotna prowadzona przez lekarzy i pielęgniarki środowiskowe, szkolne,
- cykle zajęć dla uczniów obejmujące tematykę okresu dojrzewania.

Ważnym elementem realizacji takich działań jest stała pedagogizacja rodziców – uświadamianie im zagrożeń jakie niesie wiek dojrzewania oraz zagrożeń środowiska.

Działania profilaktyki uzależnień GKRPA w Kunowie w ostatnich latach:

- we współpracy z klubem sportowym "STAL" w okresie wakacji zorganizowano zajęcia "Turniej Dzikich Drużyn" oraz 2 miesięczny program profilaktyczny o charakterze edukacyjnym i sportowym,
- we współpracy z OSP w Kunowie i Komisariatem Policji w Kunowie - impreza "Bezpieczne Wakacje"
- finansowanie programów profilaktycznych w szkołach
- finansowanie programu profilaktycznego M-GBP "Lato z profilaktyką",
- starania o utworzenie świetlicy środowiskowej w gminie.

Tabela 47. Zajęcia profilaktyczne podejmowana w placówkach oświatowych w gminie Kunów (poszczególne placówki oświatowe)

Nazwa placówki	Podejmowane działania profilaktyczne
Publiczne Przedszkole w Kunowie	- warsztaty o tematyce antynikotynowej - edukacja prozdrowotna: "Rośnij zdrowo i wesoło", "Zdrowy i bezpieczny przedszkolak" - edukacja antynikotynowa: "Czyste powietrze wokół nas"
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kunowie	- edukacja antynikotynowa: "Znajdź właściwe rozwiązanie", "Nie pal przy mnie, proszę" - - edukacja prozdrowotna: "Warto żyć na sportowo"
Publiczna Szkoła Podstawowa w Dołach Biskupich	- edukacja prozdrowotna: jak poznawać siebie, jak rozwijać talenty i zainteresowania, jak dbać o ciało i zdrowie, jak się uczyć, jak przeciwdziałać uzależnieniom od nikotyny, alkoholu i narkotyków
Publiczna Szkoła Podstawowa w Janiku	- edukacja prozdrowotna: "Nałogom mówimy NIE", "Stop zwolnieniom z wychowania-fizycznego" - edukacja antynikotynowa: "Czyste powietrze wokół nas", "Nie pal przy mnie, proszę"
Publiczna Szkoła Podstawowa w Miłkowskiej Karczynie	- edukacja prozdrowotna: "Dbać o zdrowie ważna sprawa", "Trzeźwy świat dziecka", "Życie bez nałogów", "Ratujemy i uczymy ratować", "Śniadanie daje moc" - edukacja antynikotynowa: "Nie pal przy mnie, proszę"
Publiczna Szkoła Podstawowa w Nietulisku Dużym	- warsztaty profilaktyczne z różnych dziedzin życia społecznego: zdrowie, bezpieczeństwo, higiena, agresja, umiejętność rozwiązywania konfliktów, uzależnienia
Publiczna Szkoła Podstawowa w Wymysłowie	- opieka psychologiczna - edukacja prozdrowotna
Gimnazjum w Kunowie	- edukacja prozdrowotna: "Zdrowie - największy skarb człowieka", "Wiedza o zdrowiu", "Trzymaj formę" - edukacja przeciw uzależnieniom: "Nasze gimnazjum jak z bajki, bez alkoholu, narkotyków i fajki", "Narkotyków nie próbuje zdrowe życie promuje", "Im więcej wiesz, tym mniej ryzykujesz", spektakl "Wspomnienie narkomanki" przygotowanie gazetki tematycznych

Każda szkoła na terenie gminy opracowała i realizuje indywidualny program profilaktyczny przenikający się z programem wychowawczym szkoły. Treści programów profilaktycznych uzupełniane (wzbogacane) są działaniami profilaktycznymi podejmowanymi we współpracy z innymi instytucjami i ich ofertami kierowanymi do dzieci i młodzieży.

W ramach profilaktyki problemowej prowadzi się w gminie również: pozalekcyjne zajęcia sportowe, organizowanie kolonii letnich i zimowych, dofinansowanie wycieczek oraz imprez okolicznościowych.

5.1.14. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie w latach 2010-2014 udzielał pomocy związanej z wystąpieniem zdarzenia losowego. Nie były wypłacane świadczenia z powodu wystąpienia sytuacji kryzysowej lub klęski żywiołowej czy ekologicznej dla mieszkańców gminy.

Tabela 48. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS w Kunowie z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)

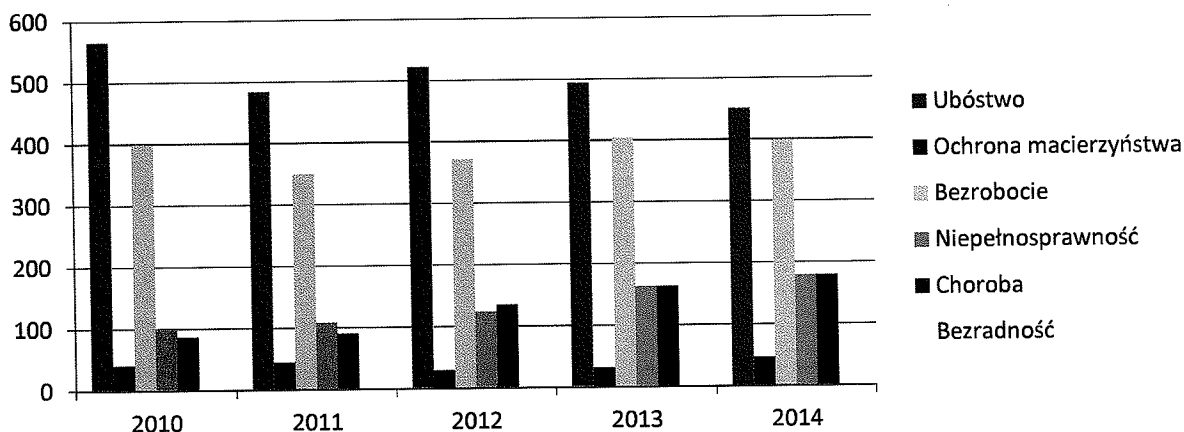
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin ogółem	-	1	8	3	1
liczba osób w rodzinach	-	1	14	8	1

6. Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie Kunów

6.1. Wnioski z diagnozy, podsumowanie ankiet i spotkania warsztatowego

"Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów na lata 2016-2020" ma za zadanie wypracować takie metody, aby podnieść standard życia w gminie oraz skutecznie przeciwdziałać rozprzestrzenieniu się niekorzystnych zjawisk społecznych.

Wykres 6. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014

Sytuacja społeczna w gminie Kunów na podstawie diagnozy (dane statystyczne):

- zła sytuacja demograficzna (ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji, znaczna przewaga liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym),
- głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo (451 rodzin), bezrobocie (398 rodzin), długotrwała choroba (180 rodzin), niepełnosprawność (180 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (85 rodzin)
- ogółem z pomocy społecznej w roku 2014 w gminie Kunów korzystało 2 332 osób, w tym ze świadczeń pieniężnych - 498 osób i niepieniężnych - 416 osób
- liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2014 wynosiła 822 osób czyli stanowiła ok. 13 % osób w wieku produkcyjnym, bez pracy powyżej roku jest ok 59 % ogółu bezrobotnych,
- w gminie na koniec roku 2013 (wg GUS) zanotowanych w rejestrze regon było 587 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 574 w sektorze prywatnym. Największe zatrudnienie jest w instytucjach administracyjnych, oświacie, ochronie zdrowia oraz w większych firmach produkcyjno-usługowych,

Wnioski z ankiet i spotkania warsztatowego:

- pod względem warunków życia w gminie
 - jako dobre lub bardzo dobre uznawane są: dostępność edukacji w placówkach oświatowych do poziomu gimnazjalnego, bezpieczeństwo mieszkańców, dostępność pomocy społecznej,
 - jako przeciętne: dostępność kultury i sportu oraz opieki zdrowotnej (w tym rehabilitacji i opieki dla osób niepełnosprawnych),
 - najgorzej oceniono lokalny rynek pracy,

- ważnym problemem społecznym jest dziedziczenie niewłaściwych zachowań w środowiskach rodzin dysfunkcyjnych, zwłaszcza przyjmowanie postawy roszczeniowej, brak umiejętności zagospodarowania czasu wolnego, zdrowego stylu życia i chęci poprawy własnej sytuacji społecznej,
- problemem w gminie jest brak komunikacji samochodowej (brak przewoźników) pomiędzy poszczególnymi wsiami, zwłaszcza oddalonymi od Kunowa czy Ostrowca Świętokrzyskiego oraz w godzinach popołudniowych,
- w gminie jest dobry dostęp do opieki medycznej na poziomie podstawowym, potrzeba jest rozszerzenia opieki zwłaszcza o rehabilitację (w tym: w domu pacjenta) oraz w zakresie pomocy geriatrycznej,
- istnieje potrzeba stworzenia dziennej, specjalistycznej opieki dla osób starszych i chorych (poza środowiskiem domowym) w dziennych domach pomocy,
- istnieje potrzeba zwiększenia zatrudnienia w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kunowie o opiekuna środowiskowego do pracy wśród ludzi chorych, samotnych, pozbawionych opieki rodziny,
- zauważa się potrzebę budowy lub adaptacji pomieszczeń na mieszkania komunalne socjalne lub chronione,
- w gminie prowadzi się szeroką profilaktykę przeciw uzależnieniom (zwłaszcza w placówkach oświatowych) oraz monitoruje się zachowania dysfunkcyjne,
- w zakresie infrastruktury społecznej zauważa się braki w dostępności do rekreacji (brak miejsc rekreacyjnych, placów zabaw, ścieżek rowerowych, małych placów do gier czy kortów tenisowych) i kultury (brak ośrodka kultury w Kunowie oraz świetlic wiejskich, nieudostępniione zabytki),
- potrzeba eliminacji barier architektonicznych dla niepełnosprawnych,
- istnieje potrzeba tworzenia świetlic wiejskich oraz świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin problemowych,
- na terenie gminy funkcjonują instytucje oraz organizacje i stowarzyszenia społeczne, które organizują życie mieszkańcom, służą im pomocą, wspomagają rozwój, itp. Niektóre z nich są bardzo kreatywne i na stałe wpisały się w życie miejscowości (np. świetlica w Nietulisku Dużym). W większości przypadków jednak działania stowarzyszeń nie są wystarczające, ponieważ brak w nich cykliczności, częściej organizowane są imprezy akcyjne.
- bardzo dobrze oceniana jest koordynacja działań pomiędzy placówkami pomocy społecznej i instytucjami społecznymi w gminie i regionie (powiecie).

Na sytuację społeczną w gminie duży wpływ mają czynniki zewnętrzne - globalne, np. zły stan gospodarki, brak rynków zbytu. Z drugiej strony destabilizująco działają także czynniki wewnętrzne, takie jak: migracja i emigracja wykształconej młodzieży, starzenie się społeczeństwa oraz słaba aktywność mieszkańców.

6.2. Podsumowanie ankiet oraz spotkania warsztatowego

6.3. Mocne i słabe strony dla sytuacji społecznej w gminie Kunów

Tabela 49. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie Kunów

Mocne strony	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej oraz współpraca pomiędzy jednostkami społecznymi • Działające w gminie instytucje społeczne i stowarzyszenia • Odpowiadająca potrzebom gminy oświata: przedszkole, szkoły podstawowe i gimnazjum • Zabytkowe dziedzictwo kulturalne gminy • Walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy oraz tereny chronione • Wystarczająca baza oświatowa, baza sportowo-rekreacyjna oraz kulturalna • Zapewnienie mieszkańcom gminy podstawowej • Prowadzenie aktywnej polityki przeciw uzależnieniom
Słabe strony	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo duża liczba petentów pomocy społecznej • Spadek liczby mieszkańców w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego • Znaczny odsetek osób pozostających bez pracy • Problem starzenie się społeczeństwa • Dysproporcje w społeczeństwie gminy pod względem statusu materialnego i zawodowego • Mała dostępność do oferty kulturalnej na terenach wiejskich gminy • Brak zakładów przemysłowych i alternatywnych miejsc pracy • Niewystarczające środki finansowe na inwestycje
Szanse	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań profilaktycznych i monitorowanie rodzin dysfunkcyjnych • Wzrost aktywności mieszkańców • Pozyskanie środków z Unii Europejskiej oraz innych środków zewnętrznych na współfinansowanie zaplanowanych inwestycji i działań programowych • Kontynuacja współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i w regionie
Zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne trendy demograficzne • Niedostateczna promocja walorów gminy • Zbyt duże obciążenie gminy obowiązkami społecznymi przy braku wsparcia ze strony państwa • Wzrost patologii społecznych • Narastanie zjawisk patologii społecznej w środowisku domowym, szkolnym • Stagnacja na rynku pracy - utrzymywanie się bezrobocia oraz ukrytego bezrobocia • Roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej

Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym w gminie Kunów musi opierać się na:

- poprawie dostępności do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych dla mieszkańców gminy,
- zapobieganiu i minimalizowaniu zjawisk patologicznych i dysfunkcyjnych, zwłaszcza w środowisku domowym,
- wzmocnieniu działań na rzecz dzieci i młodzieży, w tym działań związanych z organizacją czasu wolnego,
- poprawie standardu życia mieszkańców gminy – realizacja zamierzeń inwestycyjnych, które mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej,
- zagwarantowaniu możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osobom, które nie są w stanie same zadbać o siebie lub potrzebują wsparcia lub są narażone na

wykluczenie (osoby niepełnosprawne i z zaburzeniami psychicznymi, osoby chore, osoby starsze, bezdomne, itp.),

- dokształcaniu i doskonaleniu zawodowym kadry M-GOPS, GKRPA, kadry pedagogicznej, medycznej, itp.
- zintegrowaniu, zaktywizowaniu oraz edukacji społeczeństwa.

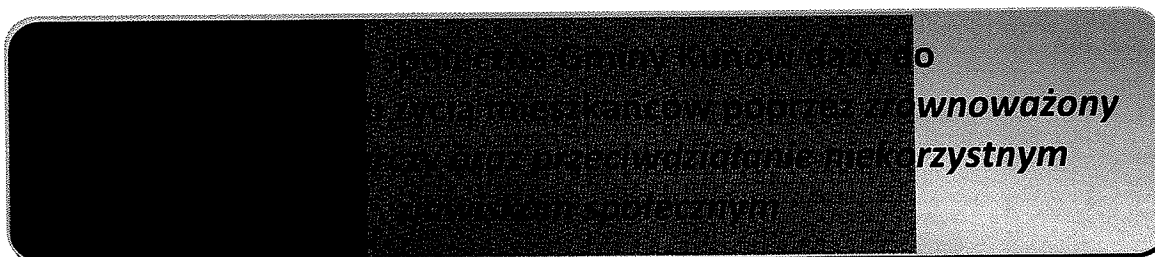
Działania władz gminy powinny zmierzać do poprawy standardu życia mieszkańców i opierać się na zadaniach organizacyjnych w ramach istniejącej bazy społecznej (pomoc i doradztwo społeczne, zwiększenia skuteczności podejmowanej pomocy społecznej poprzez szkolenia kadry, ułatwienia w dostępie do urzędów i instytucji, do usług bytowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych, itp.) oraz na zadaniach inwestycyjnych (np.: poprawie warunków lokalowych i wyposażenia służby zdrowia, oświaty, kultury i sportu).

Wszelkie działania gminy na polu społecznym mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej, zarówno na inwestycje, jak i na tzw. "projekty miękkie".

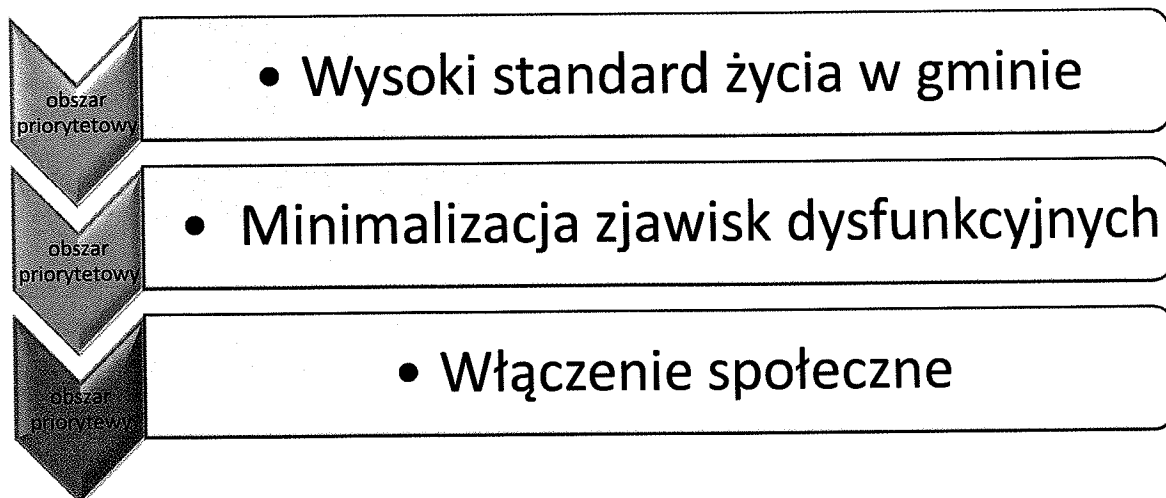
7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Kunów

7.1. Obszary priorytetowe

Wizja "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020"

Obszary priorytetowe " Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016-2020"

Założeniem głównym jest stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju Miasta i Gminy Kunów. Przy wykorzystaniu istniejących zasobów i atutów gminy poprzez właściwe działania inwestycyjne w dziedzinie infrastruktury społecznej i działania organizacyjne - możliwa jest poprawa standardu życia w gminie.

Plan strategiczny "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów na lata 2016-2020"
obszary priorytetowe, cele operacyjne

**Poprawa
standardu życia
mieszkańców**

cel operacyjny 1.
Rozwój infrastruktury
społecznej

cel operacyjny 2.
Rozwój sektora
ekonomii społecznej

cel operacyjny 3.
Edukacja i rozwój
zasobów ludzkich

**Minimalizacja
zjawisk
dysfunkcyjnych**

cel operacyjny 1.
Przeciwdziałanie
uzależnieniom i
zwalczanie ich
skutków

cel operacyjny 2.
Przeciwdziałanie
zjawisku przemocy
w rodzinie oraz
ochrona osób jej
doświadczających

cel operacyjny 3.
Oferta profesjonalnej
pomocy społecznej

**Włączenie
społeczne**

cel operacyjny 1.
Realizacja działań
z zakresu wspierania
rodziny

cel operacyjny 2.
Wzrost jakości życia
osób zagrożonych
wykluczeniem
(starszych,
niepełnosprawnych
i długotrwale
chorych)

cel operacyjny 3.
Aktywizacja i
integracja
społeczeństwa

8. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów operacyjnych "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020"

Kierunki działań „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 - 2020” przedstawiono w układzie obszarów priorytetowych i przyporządkowanych im celów operacyjnych.

Obszar priorytetowy 1. Wysoki standard życia w gminie

Dla realizacji celów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 - 2020” konieczne będzie wykonanie szeregu działań inwestycyjnych. Działania te dotyczą głównie poprawy warunków lokalowych dla instytucji działających w sferze oświaty, kultury oraz pomocy społecznej.

Realizacja zadań inwestycyjnych w latach 2016 - 2020 uwarunkowana jest możliwościami finansowymi budżetu gminy oraz otrzymaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych (w tym środków z funduszy unijnych).

Tabela 50. Działania w zakresie celu operacyjnego: Rozwój infrastruktury społecznej

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Przeprowadzenie remontów i modernizacji w obiektach użyteczności publicznej zwiększających ich funkcjonalność (termomodernizacja, poprawa warunków lokalowych, ogrodzenie i zagospodarowanie terenu)	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Zarządcy budynków
Rozwój infrastruktury służącej seniorom - Dom Dziennego Pobytu (adaptacja budynku)	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Program Senior Wigor Organizacje pozarządowe
Utworzenie ośrodka kultury	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	-
Adaptacja budynków i pomieszczeń na mieszkania komunalne, socjalne lub chronione	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	-
Utworzenie świetlic środowiskowych	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Organizacje pozarządowe
Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Zarządcy budynków Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim
Powstawanie terenów i obiektów rekreacyjnych, (boisk, placów zabaw, siłowni, ścieżek rowerowych itp.)	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	-
Zagospodarowanie terenów w miejscowościach wiejskich gminy jako terenów do rekreacji, wypoczynku i sportu (siłownie, place zabaw, miejsca odpoczynku, ścieżki spacerowe, itp.)	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	-
Adaptacja istniejących budynków i terenów na cele kulturalne, wypoczynkowe i rekreacyjne służące mieszkańcom gminy	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych modernizacji zwiększającej ich funkcjonalność - liczba form pomocy dla seniorów - liczba osób korzystających z form wsparcia dla seniorów - liczba powstałych obiektów rekreacyjnych - liczba powstałych mieszkań komunalnych, socjalnych lub chronionych - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i w mieszkaniach osób niepełnosprawnych
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów - środki zewnętrzne: RPO Województwa Świętokrzyskiego, Program Operacyjny Wiedza - Edukacja - Rozwój, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i inne, - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Program Senior Wigor - Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - środki organizacji pozarządowych

Tabela 51. Działania w zakresie celu operacyjnego: Rozwój sektora ekonomii społecznej

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim Organizacje pozarządowe
Udzielanie wsparcia osobom poszukującym pracy, organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie – użytecznych, staży oraz wsparcie dla osób rozpoczynających własną działalność przez Powiatowy Urząd Pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo i długotrwale bezrobotnych poprzez kluby aktywizacji, organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, szkoleń i kursów doszkalających i przekwalifikujących wraz ze stażem itp.	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie Organizacje pozarządowe
Wspieranie inicjatyw partnerskich na rzecz ekonomii społecznej, np. tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i wspieranie rozwoju istniejących	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie Organizacje pozarządowe
Reintegracja społeczna i zawodowa osób korzystających ze wsparcia MGOPS poprzez udział w CIS	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Św. Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św.
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w gminie - liczba powstałych podmiotów ekonomii społecznej - liczba i rodzaj wspólnych inicjatyw realizatorów (w tym: szkoleń kursów itp.) - liczba uczestników poszczególnych działań - liczba osób korzystających z aktywnych form pomocy 	

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020**

potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób zatrudnionych w wyniku podejmowanych działań - środki własne Miasta i Gminy Kunów - Fundusz Pracy i instrumenty rynku pracy - środki zewnętrzne: Program Operacyjny Wiedza - Edukacja - Rozwój i inne - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - środki organizacji pozarządowych
--	---

Tabela 52. Działania w zakresie celu operacyjnego: Edukacja i rozwój zasobów ludzkich

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, rekreacji oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie Organizacje pozarządowe
Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez wsparcie edukacyjne, dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych, profilaktycznych itp.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie Placówki oświatowe	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie Organizacje pozarządowe
Zwiększenie oferty kulturalnej na bazie istniejących placówek	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie Organizacje pozarządowe
Tworzenie świetlic aktywizujących lokalną społeczność	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Organizacje pozarządowe
Działalność Gminnego Centrum Informacji jako jednostki służącej mieszkańcom	Gminne Centrum Informacji w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
Organizacja szkoleń dla osób rozpoczynających działalność, gospodarczą, rolników i kursów doszkalających lub zmieniających kwalifikacje	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne Centrum Informacji w Kunowie Organizacje pozarządowe
Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz instytucji społecznych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie. Gminne Centrum Informacji w Kunowie Organizacje pozarządowe
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz edukacji dzieci i młodzieży - liczba funkcjonujących w gminie świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich -liczba pracowników instytucji społecznych uczestniczących w różnych formach edukacyjnych - liczba nowych działań w ofercie kulturalnej 	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów - środki zewnętrzne: RPO Województwa Świętokrzyskiego, Program Operacyjny Wiedza - Edukacja - Rozwój, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i inne - środki organizacji pozarządowych
--	---

Obszar priorytetowy 2. Minimalizacja zjawisk dysfunkcyjnych

Tabela 53. Działania w zakresie celu operacyjnego: Przeciwdziałanie uzależnieniom i zwalczanie ich skutków

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Działania profilaktyczne w celu ograniczenia zjawisk uzależnień od alkoholu i narkotyków, i związanych z nimi dysfunkcji rodziny	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Komisariat Policji w Kunowie Organizacje pozarządowe
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy terapeutycznej, prawnej i zdrowotnej, oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje opieki zdrowotnej
Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami uzależnionymi	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje opieki zdrowotnej
Edukacja dla rodziców w zakresie nabywania umiejętności rozpoznawania zagrożeń i uzależnień u dzieci	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje opieki zdrowotnej
Promocja oraz tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego stylu życia wśród wszystkich mieszkańców gminy	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje opieki zdrowotnej Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
Uświadomienie szkód społecznych oraz zaburzeń w funkcjonowaniu środowiska rodzinnego wynikających z uzależnień oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje opieki zdrowotnej Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba i zakres realizowanych programów profilaktycznych - liczba porad specjalistycznych dla rodzin dysfunkcyjnych - liczba osób poddanych leczeniu uzależnień - liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach 	

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów z tytułu pobierania opłat za sprzedaż napojów alkoholowych - środki zewnętrzne - środki organizacji pozarządowych
--	--

Tabela 54. Działania w zakresie celu operacyjnego: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona osób jej doświadczających

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Komisariat Policji w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Instytucje opieki zdrowotnej Organizacje pozarządowe
Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinach - współpraca instytucji pomocy społecznej m.in. poprzez realizację procedury „Niebieskiej Karty”	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Komisariat Policji w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Instytucje opieki zdrowotnej Organizacje pozarządowe
Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz pracujących z osobami pokrzywdzonymi i osobami stosującymi przemoc	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Komisariat Policji w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Instytucje opieki zdrowotnej
Podjęcie działań z zakresu doraźnej pomocy i interwencji kryzysowej dla osób poszkodowanych przemocą w rodzinie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Komisariat Policji w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Instytucje opieki zdrowotnej Organizacje pozarządowe

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Realizowanie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (np. prawnego), terapii, wsparcia instytucjonalnego i udzielenia schronienia	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Komisariat Policji w Kunowie Punkt Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim Organizacje pozarządowe
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba prowadzonych procedur "Niebieskie Karty" - liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba porad specjalistycznych dla rodzin z problemem przemocy - liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach 	
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów z tytułu pobierania opłat za sprzedaż napojów alkoholowych - środki zewnętrzne - środki organizacji pozarządowych 	

Tabela 55. Działania w zakresie celu operacyjnego: Oferta profesjonalnej pomocy społecznej

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Kontynuacja działań z zakresu pomocy społecznej dla osób potrzebujących wsparcia z M-GOPS i innych instytucji pomocowych w gminie i regionie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Komisariat Policji w Kunowie Punkt Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim Organizacje pozarządowe
Kontynuacja działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jako komórek rozwiązujących problemy bezpośrednio wśród rodzin i osób mających problemy	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kunowie Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Komisariat Policji w Kunowie Punkt Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim Organizacje pozarządowe
Kontynuacja współpracy z różnymi instytucjami wspomagającymi pomoc społeczną w regionie (domami pomocy społecznej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, warsztatami terapii zajęciowej, środowiskowymi domami samopomocy, itp.)	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy M-GOPS - liczba osób korzystających z pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - liczba porad udzielanych w specjalistycznych placówkach 	
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów z tytułu pobierania opłat za sprzedaż napojów alkoholowych - środki zewnętrzne, w tym z budżetu państwa - środki organizacji pozarządowych 	

Obszar priorytetowy 3. Włączenie społeczne

Tabela 56. Działania w zakresie celu operacyjnego: Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Diagnozowanie i monitorowaniu sytuacji w rodzinach w celu zapobiegania zjawiskom ubóstwa i niedostosowania społecznego	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Realizacja świadczeń pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym realizacja zadań z zakresu wsparcia asystenta rodziny i pieczy zastępczej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim
Realizacja programu wspierania rodzin wielodzietnych w formie Karty Dużej Rodziny i innych inicjatyw	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Instytucje kultury i sportu Przedsiębiorcy
Poszerzenie systemu udzielania pomocy w zakresie potrzeb mieszkaniowych osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym (zagospodarowanie istniejących budynków)	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie
Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym w formie ferii zimowych i letnich i tworzenie warunków pożytecznego spędzania wolnego czasu pozaszkolnego przez dzieci i młodzież. Prowadzenie działań w świetlicach środowiskowych.	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pomocą M-GOPS - liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - liczba dzieci objętych pomocą pieczy zastępczej - liczba zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych itp. organizowanych dla dzieci i młodzieży 	
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów - środki zewnętrzne - środki organizacji pozarządowych 	

Tabela 57. Działania w zakresie celu operacyjnego: Wzrost jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem (starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych)

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Diagnozowanie potrzeb osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorych oraz poprawa ich sytuacji socjalno-bytowej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
Realizowanie programów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów i osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie im dostępu do usług zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Stworzenie placówki wsparcia dziennego dla osób starszych	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
Rozwijanie usług opiekuńczych dla seniorów w ich środowisku zamieszkania	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
Włączanie potencjału rodziny i bliskiego otoczenia w działania wspomagające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych - realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji pokoleń, więzi rodzinnych - wsparcie dla rodzin i osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
Likwidacja barier społecznych i architektonicznych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej, tworzenie warunków sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i ich pozytywnego wizerunku na rynku pracy	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów i inicjatyw w zakresie wspomagania seniorów - liczba form wsparcia osób niepełnosprawnych - liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w aktywizacji zawodowej - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych 	
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów - środki zewnętrzne - środki organizacji pozarządowych 	

Tabela 58. Działania w zakresie celu operacyjnego: Aktywizacja i integracja społeczeństwa

Działanie	Instytucja koordynująca	Partner
Kreowanie liderów lokalnych	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kunowie Organizacje pozarządowe
Wzmocnienie potencjału instytucji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, grup nieformalnych, wsparcie na poziomie lokalnym i regionalnym, powierzanie realizacji zadań publicznych	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Organizacje pozarządowe Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Organizacja festynów rodzinnych, uroczystości i innych spotkań integrujących mieszkańców	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Organizacje pozarządowe Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej
Organizacja corocznych imprez ogólnogminnych: Dni Kunowa, Dożynki	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie Organizacje pozarządowe
Rozwój wolontariatu i budowa sieci wsparcia na rzecz osób potrzebujących na terenie gminy	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Organizacje pozarządowe Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020*

Wspieranie działalności Kół Gospodyń Wiejskich, promowanie lokalnego folkloru	Urząd Miasta i Gminy w Kunowie	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kunowie Gminne jednostki organizacyjne realizujące zadania społeczne w ramach działalności statutowej Organizacje pozarządowe
wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - liczba stowarzyszeń, fundacji działających w gminie i/lub realizujących zadania publiczne - liczba liderów lokalnych - liczba imprez w kalendarzu gminnym - liczba form aktywności związanej z folklorem gminy - liczba wolontariuszy 	
potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne Miasta i Gminy Kunów - środki zewnętrzne - środki organizacji pozarządowych 	

9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016-2020"

9.1. Wdrażanie "Strategii..."

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów na lata 2016 - 2020” jest dokumentem otwartym, podatnym na zmiany wynikające z prowadzonego monitoringu zjawisk społecznych.

„Strategia...” przyjmowana jest w formie uchwały Rady Miasta i Gminy. Zmiany w „Strategii...” inicjowane będą przez Burmistrza Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz grupy społeczno-gospodarcze uczestniczące w procesie wdrażania i realizacji „Strategii...”. Proponowane zmiany w „Strategii...” będą również podlegały uchwaleniu przez Radę Miasta i Gminy .

Realizacja postanowień „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów ...” jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Burmistrza Miasta i Gminy, który dysponuje niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym.

Ponadto, w realizacji założeń "Strategii..." można oczekiwać wsparcia i pomocy instytucji:

- Powiatowego Urzędu Pracy
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komisariatu Policji w Kunowie
- placówek oświatowych z terenu gminy
- placówek ochrony zdrowia z terenu gminy
- placówek kultury, sportu i rekreacji
- działających fundacji, stowarzyszeń na rzecz rozwoju gminy.

Niniejszy dokument będzie również wdrażany poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Gminy Kunów .

9.2. Monitoring "Strategii..."

Proponowany system monitoringu prac nad „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów na lata 2015-2020” zakłada:

- składanie corocznych sprawozdań z realizacji „Strategii...” (na podstawie danych statystycznych i innych informacji będących w posiadaniu: M-GOPS, instytucji i organizacji oraz grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji „Strategii...”) i przedkładanie ich Radzie Miasta i Gminy,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej oraz weryfikacja działań i zadań na corocznych zebraniach Rady Miasta i Gminy,
- sporządzanie rocznych sprawozdań oraz przekazywanie ich Wojewodzie.

Monitoring realizacji „Strategii...” będzie odbywał się m.in. na podstawie wskaźników wyznaczonych dla poszczególnych grup zadań.

„Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kunów na lata 2016 - 2020” minimum raz w roku poddawana będzie przeglądowi, podczas którego analizie

poddany będzie proces realizacji celów: analiza działania/zadania, harmonogram realizacji oraz osiąganych wskaźników. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność zmian w dokumencie, zapisy w „Strategii...” zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Miasta.

Promocja „Strategii...” odbywać się będzie poprzez: media lokalne, własną stronę internetową gminy i M-GOPS, organizowanie spotkań bezpośrednich ze środowiskami (sołectwami, osobami reprezentującymi instytucje społeczne, lokalnymi liderami) i ewentualne opracowanie programu informacyjnego (ulotki, poradniki).

9.3. Potencjalne źródła finansowania "Strategii..."

Podstawowymi źródłami środków, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów pomocy społecznej są:

- budżet państwa w realizacji zadań nałożonych na gminy ustawowo,
- budżety powiatu i województwa w realizacji zadań ustawowych i wspierających,
- środki wewnętrzne: budżet samorządu gminnego,
- środki zewnętrzne, m.in.: Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Pracy,
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kunowie

Szymon Paź
Szymon Paź

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Kunów oraz dochodów i wydatków na 1 mieszkańca w zł w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)	8
Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Kunów w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)	9
Tabela 3. Ludność w gminie Kunów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)	9
Tabela 4. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (GUS, 2010-2014)	9
Tabela 5. Działalność NZOZ Vitamed s.c. w latach 2010-2014 (NZOZ Vitamed s.c.)	10
Tabela 6. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przestępstw popełnianych na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (KP Kunów)	11
Tabela 7. Programy dla mieszkańców gminy Kunów prowadzone przez Komisariat Policji w Kunowie w latach 2011-2014 (KP Kunów)	11
Tabela 8. Zestawienia o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Kunów w roku szkolnym 2013/2014 (placówki oświatowe z terenu gminy)	12
Tabela 9. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy Kunów (opracowania własne)	14
Tabela 10. Priorytety społecznych polityk unijnych (opracowanie własne)	17
Tabela 11. Strategie polityki społecznej kraju (opracowanie własne)	18
Tabela 12. Strategie i dokumenty programowe polityki społecznej w województwie świętokrzyskim (opracowanie własne)	19
Tabela 13. Strategie i dokumenty programowe polityki społecznej powiatu ostrowieckiego (opracowanie własne)	20
Tabela 14. Cele polityki gminy Kunów (opracowanie własne)	21
Tabela 15. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	23
Tabela 16. Liczba osób, którym wypłacane są zasiłki przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	23
Tabela 17. Liczba rodzin, które uzyskały pomoc z MOPS w Kunowie, według powodów jej przyznania w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	23
Tabela 18. Realizacja zadań gminnych przez organizacje pożytku publicznego na zlecenie Gminy Kunów w latach 2011-2014 (UMiG Kunów)	24
Tabela 19. Instytucje wsparcia pomocy społecznej i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne)	24
Tabela 20. Instytucje opiekuńczo – wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie (opracowanie własne)	25
Tabela 21. Instytucje opieki zdrowotnej i terapii uzależnień w regionie (opracowanie własne)	26
Tabela 22. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą MOPS z powodu ubóstwa w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	27
Tabela 23. Realizacja dożywiania, w tym: programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	28
Tabela 24. Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne na terenie gminy Kunów w latach 2011-2014 (UMiG Kunów)	28
Tabela 25. Liczba świadczeń dodatków mieszkaniowych i energetycznych wypłacanych dla gospodarstw domowych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	28
Tabela 26. Liczba dzieci współfinansowanych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2012-2014 (M-GOPS Kunów)	29
Tabela 27. Liczba dzieci i rodzin zastępczych z terenu gminy Kunów objętych pomocą PCPR w latach 2010-2014 (PCPR Ostrowiec Świętokrzyski)	29
Tabela 28. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kunów w latach 2010-2014 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim (PUP Ostrowiec Świętokrzyski)	30
Tabela 29. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy bezrobotnych w gminie Kunów w latach 2010-2014 bez uwzględniania zmian po 27 maja 2014 r. (PUP Kunów)	31
Tabela 30. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu bezrobocia w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	31
Tabela 31. Realizacja zadań w programie "Wspólna Sprawa" na terenie gminy Kunów w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)	32

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów
na lata 2016 - 2020**

Tabela 32. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie niepełnosprawności w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	32
Tabela 33. Dofinansowania PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Kunów ze środków PEFRON w latach 2010-2014 (PCPR Ostrowiec Świętokrzyski).....	33
Tabela 34. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	34
Tabela 35. Liczba osób, którym świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	34
Tabela 36. Liczba osób, którym gmina Kunów opłacała pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2014 (MOPS Kunów).....	35
Tabela 37. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy Kunów i Waśniów w latach 2010-2014 (KP Kunów)*.....	35
Tabela 38. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania przemocy w rodzinie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	36
Tabela 39. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Kunów w latach 2011-2014 (Zlds PPR Kunów).....	36
Tabela 40. Liczba rodzin z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	37
Tabela 41. Świadczenia rodzinne realizowane w ramach zadań zleconych przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	38
Tabela 42. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	38
Tabela 43. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu trudności w przystosowaniu od życia po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów)....	39
Tabela 44. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie alkoholizmu w latach 2010-2014 (M-GOPS S Kunów).....	39
Tabela 45. Dane Komisariatu Policji w Kunowie dotyczące przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu na terenie gminy Kunów i Waśniów w latach 2010-2014 (KP Kunów).....	40
Tabela 46. Działalność GKRPA w Kunowie w stosunku do osób z problemem alkoholowym (GKRPA Kunów)....	40
Tabela 47. Zajęcia profilaktyczne podejmowana w placówkach oświatowych w gminie Kunów (poszczególne placówki oświatowe).....	42
Tabela 48. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Kunów objętych pomocą M-GOPS w Kunowie z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, w latach 2010-2014 (M-GOPS Kunów).....	43
Tabela 49. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie Kunów.....	46
Tabela 50. Działania w zakresie celu operacyjnego: Rozwój infrastruktury społecznej.....	50
Tabela 51. Działania w zakresie celu operacyjnego: Rozwój sektora ekonomii społecznej.....	51
Tabela 52. Działania w zakresie celu operacyjnego: Edukacja i rozwój zasobów ludzkich.....	52
Tabela 53. Działania w zakresie celu operacyjnego: Przeciwdziałanie uzależnieniom i zwalczanie ich skutków .	53
Tabela 54. Działania w zakresie celu operacyjnego: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona osób jej doświadczających.....	54
Tabela 55. Działania w zakresie celu operacyjnego: Oferta profesjonalnej pomocy społecznej.....	55
Tabela 56. Działania w zakresie celu operacyjnego: Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny.....	56
Tabela 57. Działania w zakresie celu operacyjnego: Wzrost jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem (starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych).....	56
Tabela 58. Działania w zakresie celu operacyjnego: Aktywizacja i integracja społeczeństwa.....	57

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Kunów w latach 2010-2014.....	8
Wykres 2. Ludność gminy Kunów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2014.....	9
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Kunów w latach 2003-2014 (GUS, 2003-2014).....	30
Wykres 4. Udział osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu ostrowieckiego w roku 2014 w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie ostrowieckim (PUP Ostrowiec Świętokrzyski).....	30
Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiatach podregionu kieleckiego w roku 2014 (GUS, 2014).....	31
Wykres 6. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Kunowie w latach 2010-2014.....	44